

Jan Karafiát

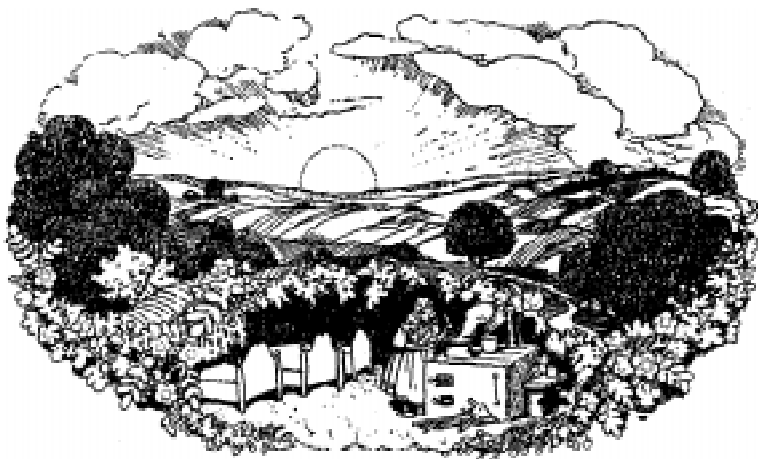
Broučci

<http://atheneum.zde.cz>

Jan Karafiát: Broučci

Slunko bylo u samého západu a svatojánští broučci vstávali. Maminka už byla v kuchyni a vařila snídani. Tatínek už také nespal. Ležel ještě v posteli a hezky si hověl. Brouček pak přelezl ze své postýlky na maminčinu - tam se pěkněji spalo - lehl si pěkně na zádečka, zdvihl všecky nožičky do povětří a počal se houpat: houp, houp, houp, houp. Ale najednou se to jaksi moc rozhoupalo, houp, houp, a už ležel Brouček na zemi a křičel, co mu jen hrdlo stačilo.

Tatínkem to trhlo, takže byl všecek polekaný: „Zatrápený Broučku, copak musíš tak křičet?“ - „Ale tatínku, když jsem se tak udeřil!“ - „A jakpak?“ - „I já jsem spadl z postele.“ - „Tak sis měl dát pozor!“ - „Ale když ono mě to přece bolí.“ - Maminka už měla zatím snídani hotovou a šla je budit. „Vstávejte, vstávejte, slunko již zapadá, budeme snídat. A copak ty, Broučku, už pláčeš?

Sotvas oči proloupl!“ - „Ale když já jsem se tak udeřil a tatínek chce, abych nekřičel.“ - „I jen pojd’! Dřív než kočička vejce snese, všecko se ti zahojí. Zatím se pěkně umejeme a budeme snídat. Pojd’!“

A šli. Maminka Broučka pěkně umyla, Brouček přistavil ke stolu židle a maminka už nesla polívčičku na stůl. Sedli si, sepjali nožičky a tatínek se modlil:

Ó náš milý Bože,
povstali jsme z lože
a pěkně tě prosíme,
dejž, ať se tě bojíme, bojíme a posloucháme,
a přitom se rádi máme.

Potom říkal Brouček svou modlitbičku: „Požehnej nám, Pane Bože, prosíme tě pokorně,“ - a pak už hned držel svou dřevěnou lžičku a znamenitě s ní zacházel. Však oni měli zelnou polívčičku a Brouček, třebaže všechny polívčičky rád, vždy a vždycky tu zelnou přece jen měl ze všech polívčiček nejraději. Snědl jí svůj plný talíř a maminka mu ještě ze svého přidala.

Ale tatínek, že už má čas, slunko že je dávno za horama. Honem dal mamince hubičku a nechal si od Broučka políbit ruku. - „A teď, Broučku, pěkně poslouchat, ať mně pak maminka nemusí žalovat.“ - „Ne, tatínku! A já vás vyprovodím, ano?“ - „Tak pojd’!“

A šli, ba letěli, ale hezky nízko, aby Brouček nespádl, a jen tak daleko, co mohl Brouček dohlédnout domů, aby potom nezabloudil. Ještě to dost neuměl, a tatínek mu řekl: „Jdi už zas, jdi a pěkně se uč lítat!“ A Brouček šel.

Chaloupku měli vystavěnou ve stráni pod jalovcem a krytou suchým špendlicím. Brouček si vylezl na stříšku, spustil se, letěl až k palouku a přes celý palouk až k dubu a zas zpátky až na stříšku, pak se zas spustil a letěl až k dubu a ještě zas zpátky. A když už byl celý udýchaný a křídélka ho bolela, sedl si a odpočinul. A zas se spustil a zas letěl až k palouku a přes celý palouk až k dubu a zas zpátky až na stříšku, a zas se spustil a letěl až k dubu a zas zpátky a ještě se spustil a letěl rovnou čarou pod dub ke kmotříčce.

„Kmotříčko, jestlipak už jste vzhůru?“ - „I Broučku, bodejť bychom nebyli!“ - „A Beruška také?“ - „Bodejť bych nebyla, Broučku! Copak nám neseš?“ - „Já? Nic. Ale pane, to už umím lítat! Od našich až sem a zas k našim a zas sem a zas k našim a zas sem a jakoby nic. Že bys to nedovedla?“ - „I však já jsem beruška a nejsem žádný brouček! Vaše maminka, myslím, také moc lítat neumí.“ - „Moc ne. Ale pane, já jsem dnes ráno spádl z postele!“ - „A tos křičel, vid’!“ - „A jakpak to víš? Copaks to slyšela?“ - „I neslyšela, ale to já už vím,

že jsi takový křikloun.“ - „Že jsem křikloun? Ó - ty Berouši! - -“

A už zas Brouček letěl. Maminka již měla doma uklizeno a cídila právě okna, že se ažaž třpytila. „Kdepaks byl tak dlouho, Broučku?“ - „Byl jsem na chvilku u kmotřičky pod dubem.“ - „A copaks tam dělal?“ - „Nic, já jsem tam byl jen tak u okna.“ - „A copak ti dali?“ - „Nic, já jsem nic nechtěl.“ - „Ó, oni ti přece něco dali! Včera kmotřička povídala, že až tam přijdeš“ - „Oni něco mají?“ - „Inu, to by byla kmotřička nepovídala.“ - „Hm, ať si to nechají!“ - „Ó, však ty si tam pro to půjdeš!“ - „Ó, nepůjdu!“ - „Ó, půjdeš! A jakpak jsi daleko tatínka doprovodil?“ - „Ó, daleko. Až k těm třem olším.“ - „Nu, to není daleko. To se budeš muset ještě moc učit, než budeš moci s tatínkem lítat a pěkně lidem svítit.“ - „A copak se těm lidem musí svítit? Však my si svítíme sami!“ - „Inu, když oni mají noc, když my máme den. Oni teď spí.“ - „A pročpak jim tatínek svítí, když oni spí?“ - „I holečku, to tak musí být, to už Pán Bůh tak chce, a ty také poletíš s tatínkem tam daleko a budeš pěkně svítit. Jen jdi a uč se lítat!“

To se Broučkovi líbilo, a už zas lítal. Vylezl si na stříšku, spustil se a letěl - letěl v druhou stranu až ke kaštanům a hned zas zpátky až na stříšku. Ale dál se mu jaksi nechtělo. Zůstal sedět, a tu najednou vidí, že se jim začíná z komína kouřit. A už seděl na komíně. „Maminko, copak se vám na ohništi chytá?“ - „I nic, holečku! Já si chci udělat na polívku jíšku.“ - „A že vám to, maminko, zafouknu!“ - „Ne, ne, já nechci. Necháš toho!“

Ale Brouček přece foukal, a už by to byl málem zhasil, kdyby byla maminka honem nepřiložila trochu suchého chvojí. Plamen vyšlehl, za ním se valil kouř, a Brouček počne křičet a křičí a křičí a leze ze stříšky dolů. „Ach maminko, maminko; ach, ach maminko!“ - „A copak zas, Broučku?“ - „Ach maminko, když mně ten kouř vlezl do očí!“ - „Vidíš, ty škaředý Broučku! Dobře tak, když nechceš poslouchat. Nevíš, co ti tatínek přikazoval a zač se ráno modlíme? Počkej, počkej, já to všecko povím.“ - „Ale maminko, když mně vlezl ten kouř do očí a tak mě štípal!“ - „I to ti patřilo, a ještě dostaneš, až tatínek přiletí. To bude z tebe krásný brouček!“ - „Ale vždyť já jsem vám to, maminko, nezhasil.“ - „Ale chtěls mně to zhasit a věděls, že

to nechci. Ne, vidíš, to ti nesmím prominout. Copak by z tebe bylo! Až jen tatínek přiletí! A kmotříčce to na tebe také povím a kmotříčkovi i Berušce.“ - „Ale maminko, vždyť jsem vám to nezhasil, a já už vám to víckrát nebudu zhášet. Prosím vás, maminko, neříkejte to!“ - „Ne, to musím říci!“

Ale když Brouček moc prosil a prosil, a už zas plakal a pořád prosil a sliboval, že už bude poslouchat, tak si maminka dala říci, a že to nepoví. „Nu tak. A už neplač! A dej si na sebe pozor! To by tě neměl nikdo rád. Brouček musí poslouchat. Vidíš, jak tatínek poslouchá.“ - „Tatínek? Kohopak on poslouchá?“ - „I Pána Boha poslouchá. Vždyť víš, že každé ráno letí z domu a je celý den pryč až do noci, a třebaže ho křídélka bolí, druhý den už hned zas letí, jen aby byl poslušný. Vidíš!“

A kmotříček také poslouchá a kmotříčka také, a Beruška, ta teprv poslouchá! A ty pořád ještě vzlykáš a jsi takový umouněný.“

Brouček: „Maminko, já se půjdu koupat.“ - A maminka: „Jdi, jdi!“ Však ona věděla, že se jí Brouček neutopí. A Brouček se šel koupat. Ale ne do potoka. Dole na palouku byla vysoká tráva a rosa na ní jako granáty. Brouček se rozběhl a hup do trávy, jak byl dlouhý a široký, a házel sebou, až se tráva prohýbala. Pak vylezl, rozběhl se a zas hup do rosy, až to kolem stříkalo. A když se už dost vykoupal, vyskočil si na větvičku, rosu ze sebe setřepal, a fir - rovnou čarou pod dub ke kmotříčce.

U okna se zastavil. „Beruško, už se nezlobíš?“ - „Copak bych se, Broučku, zlobila?“ - „Pane, to jsem se vykoupal. Jestlipak ty umíš také plavat?“ - „I ne. Kdepak bych já uměla plavat?“ - „Pane, já umím plavat!“ - „I necht', Broučku! Já musím jít mamince pomoci.“ - „Kdepak je kmotříčka?“ - „Seká na dvorku chvojí. Pojd' se podívat!“

A Brouček se šel podívat. „Copak nám neseš, Broučku?“ - „I nic, kmotříčko. Já jsem se koupal. A vy něco máte, kmotříčko?“ - „Máme, pane, něco dobrého, ale já nevím, jestli ti dám. Když jsi Berušce tak škaredě řekl a pak jsi utekl! Ona plakala!“ - „Plakala? Však já jí už tak nebudu říkat.“ - „Nu, uvidíme. Vidíš, tady už mám toho chvojí hromadu nasekaného. Tak pojd' a odnášej je s Beruškou tamhle pod stříšku, aby nám nezmoklo. Ale musíte je pěkně rovnat

do hraničky. Pak ti něco dám.“

Brouček, že ano, a počal nosit, co mu jen síla stačila. Kmotříčce se to zdálo být až moc. „Ale Broučku, neber si toho tak mnoho najednou!“ - Ale Brouček, ó, že to unese! A nosil. Ale místo co měl šťakličky pěkně do hraničky rovnat, Brouček je tam jen tak házel, a to Beruška nechtěla. „Broučku, to se tak nesmí! Maminka to tak nechce. To by se nám skácelo!“ - „Ó, nic se vám neskácí. Copak to nedělám dost pěkně?“ - „Neděláš. Vidiš, už jsi to zas jen tak hodil. To se musí pěkně rovnat.“ - „I tak si to dělej sama, když ti to nedělám dost pěkně!“

A už se Brouček hněval. Nechal všeho, sedl si na pařízek, mračil se a díval se před sebe. Beruška ho nechala a hleděla si svého. Až za chvíli začala kmotříčka: „A co, Broučku, už nemůžeš? To nejsi moc silný.“ - „I ne, kmotříčko. Ale když ona se pořád se mnou vadí.“ - „Inu, když ty jsi takový divný brouček! Copak jsi už zapomněl, že něco mám?“ - „A je to, kmotříčko, dobré?“ - „I to si myslím! Jako med sladké. Jen jdi a honem ještě nos!“

A Brouček honem šel a ještě nosil. Beruška to beztoho už skoro všechno odnesla a pěkně srovnala. A tak už to dlouho netrvalo, kmotříčka začala sekyrku do špalku a - „Tak pojďte, děti!“ - A děti šly. V síni, vpravo od kuchyně, stála almara zavřená na zámek, ale klíč vězel v něm. Kmotříčka jen klíčem otočila a už bylo otevřeno. Ale teď - co tam? Ten bílý talířek na nejhořejším prkýnku Brouček hned zpozoroval. Ale co na něm? - Kmotříčka jej sundala, ale on byl přikrytý jiným talířkem.

„Nu tak hádej, Broučku, co to je! Ale Beruško, nepověz!“ - A Brouček: „Ó, já vím, kmotříčko, to jsou jahody.“ - Ale Beruška se smála, a kmotříčka: „Ó ne, Broučku, to je ještě sladší.“ - „Tak to jsou maliny.“ Ale Beruška se stále smála. - „Ne, Broučku, to je ještě mnohem sladší.“ - „Tak, kmotříčko, to jsou borůvky.“ A Beruška se mu teprv smála. - „Ó, Broučku, to nedobře hádáš - je to jako med sladké.“ Ale Brouček už nic nevěděl, až to Beruška prozradila. „Ale ty hloupý Broučku, vždyť je to med!“ - A Brouček: „Tak je to, kmotříčko, med.“ A byl to med. To si pochutnali!

Ale už bylo hezky pozdě. Kmotříčka, že musí dělat oheň a vařit

večeři, Beruška aby honem skočila pro trošku chvojí a Brouček aby už šel domů. A tak Brouček, že půjde domů. - „Nezapomeň doma pěkně pozdravovat!“ - „Ne, já nezapomenu! S Pánem Bohem!“ A šel. Sotvaže přiletěl k palouku, tu letí od potoka tatínek s kmotříčkem. „Tatínku, já jsem byl u kmotříčky a dostal jsem tam med. Ten vám byl sladký!“ - „Nu dobře, Broučku, ale nejdříve pěkně ruku políbit, tadyhle kmotříčkovi napřed!“ A Brouček políbil pěkně ruku. „A jestlipak si poslouchal? Nebude maminka žalovat?“ - „Tatínku, já jsem to mamince nezhasil, a ona to nepoví.“

Zatím už byli doma. Maminka je viděla oknem, vyšla vstříc a: „Copak, tatínku, že dnes tak brzy? Já ještě nemám večeři hotovou.“

Tatínek dal mamince hubičku: „I milá Beruško, už začíná být chladno, tak jsme letěli o něco dřív. Už toho bude brzy zas konec.“

A tak maminka dělala honem oheň a stavěla na polívčičku. Tatínek si sedl na stoličku - bolela ho křídélka - a Brouček už se houpal tatínkovi na koleně.

„A maminko, vidíte, Brouček vás pokoušel?“ - „I tatínku, skoro pokoušel. Ale když prosil a sliboval, že už to víckrát nebude dělat, tak jsem mu slíbila, že to na něj nepovím. A potom byl skoro pořád u kmotříčky.“ - „Nu tak dobře, maminko! Ať si ho u kmotříčky nechají, a my si vezmeme Berušku. Ta nepokouší.“

Broučka napadlo: „Maminko, u kmotříčky mají med, a já jsem dostal. Ten vám byl sladký!“ - „A nám kmotříčka nic neposlala?“ - „Nic.“ - „Ani nemáš co vyřídit?“ - „Ne.“ - „Ale Broučku, ani nás nevzkázala kmotříčka pozdravovat?“ - „I ano, maminko, já jsem zapomněl. Že vás pěkně pozdravují.“

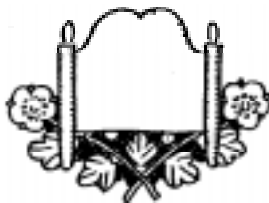
„Vidíš Broučku! Ale už jdi, přistav židle ke stolu, budeme večeřet.“

A Brouček přistavil židle ke stolu, maminka už nesla na stůl, pěkně se pomodlili, a to jim ta polívčička zas chutnala! Byla taková dobrá; zasmažená, s -kmínem. Tatínek jí snědl dva talíře a Brouček skoro také dva.

Dlouho pak už nebděli. Chtělo se jim spát. Klekli a tatínek se modlil:

Podvečer tvá čeládka
co k slepici kuřátka
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

Brouček na to: „Pán Bůh s námi a zlý pryč,“ dal pac a pusu,
maminka mu podala do postýlky
ruku, on ji držel a už všichni dřímali.
Pěkně se jim to spalo.

Byl podzim. Světla ubývalo a zimy přibývalo, a tak broučci, že už nikam nepoletí. Jenom musel tatínek kmotříčkovi slíbit, že se k nim přijde s maminkou a s Broučkem ještě jednou podívat; a to hned zítra, dřív než udeří zima.

A tak druhý den po snídani, že půjdou ke kmotříčce. A šli. Však už na ně čekali. Dávali si po hubičce a Brouček líbal ruku. Ale byl tam ještě někdo. Kmotříčka vzala Broučka za ruku: „Pojď, Broučku, polib také tadyhle Janince ruku.“ - A Brouček políbil, honem se však schoval za maminku.

Sedli kolem kamen a začali si povídat. Ale kmotříčka šla do síně k almaře, a Brouček za ní. „Kmotříčko, copak máte?“ - „I Broučku, pekli jsme koláče, s tvarohem a s mákem.“ - A už jich nesla kmotříčka plný talíř a každý si jeden vzal, a Brouček, že zkusí také ještě jeden tvarohový.

A vzal si také jeden tvarohový, a seděli kolem kamen a povídali si. Ale Broučkovi se jaksi nehezky sedělo. „Pojď sem, Beruško; já ti něco povím!“ - A Beruška šla a Brouček jí šeptal nahlas do ucha: „Poslouchej, kdopak je to ta Janinka?“ - „I to je Janinka!“ - „Čípak je?“ - „I ona není ničí, ona je sama svá.“ - „A copak nemá žádného broučka a tatínka?“ - „Ne, ona je sama.“ - „A kdepak zůstává?“ - „Pane, tam u lesa ve vřesu. Takovou má krásnou chaloupku v mechu.“ - „Ale když se pořád tak moc na mě dívá.“ - „I jdi, hloupý! Vždyť ona je hodná. Víš, ten med - ten jsme dostali od

ní.“ - „Ale když ona - -“

Tu však volala kmotřička Berušku. Šly do síně a Brouček honem za nimi. „Kmotřičko, vy ještě něco máte?“ - „Mám; pane! Vždyť už jste zde letos naposledy. Až zas v létě.“ - „Copak máte?“ - „Počkej, to se podivíš! Pojd', pomůžeš nám!“ - A Brouček, že pomůže. A šli, ale ne do almary. Tam dozadu na dvůr měli ještě komoru - ó, tam měla stát kmotřička celé zrnko vína, tak jak se z hroznu utrholo, takové krásné modré až do červena. A teď se ho kmotřička s Beruškou chopily, a nesly je celé, tak jak bylo, do světnice a Brouček jim pomáhal.

„Postavte je tadyhle na stůl, to bude nejlepší,“ radil kmotříček. Kohoutek už měl pohotově, vzal ještě kladívečko, vyrazil stopku, nasadil kohoutek a kmotřička už držela křišťálový koflíček, aby do něho kmotříček natočil. A kmotříček do něho natočil, až se to rdělo a přímo vyskakovalo.

A teď si zavdala nejdřív maminka, pak Janinka, potom kmotřička, po ní tatínek, pak kmotříček, a Broučkovi a Berušce také dali, ale jenom líznout. A všichni si to velmi velice chválili, takové to bylo sladké! Jenom se jim to zdálo moc silné. A tak kmotřička: „Beruško, honem skoč na palouk se džbánem pro rosu!“ A Beruška honem skočila na palouk se džbánem pro rosu.

Kmotříček přitáhl stůl blíž ke kamnům, natočil do koflíčku vína jen polovic, dolil rosou a podával kolem. A tak si seděli a povídali: Jak jednou bylo s kmotříčkem zle. Bylo to brzy po tom, když se s kmotřičkou vzali. Vyletěl hned po slunce západu, celou noc pěkně svítil, a když už k ránu letěl zas domů, tu se najednou objevila taková velikánská žluna a užuž ho chtěla zaživa spolknout. Kmotříček se náramně lekl, ale honem se vzpamatoval, a fir na buk, ale žluna hrr za ním. A tak kmotříček honem do skuliny, ale žluna zobákem hned za ním, že byla dírka malá, už ji zobákem tesala. Kmotříček se strachem třásl a vlasy mu vstávaly. - „Co by si kmotřička doma počala, kdyby takhle!“ a zalízal do skuliny dál a dál, ale žluna zobákem dál a dál, až už dál nemohla a kmotřička nechala. A kmotříček chvíli ještě čekal a pak pomaloučku vylézal. Ale opatrně a dobře se ohlížel, jestli tam žluna někde nesedí. Ale neseděla, a tak letěl kmotříček honem

domů.

Slunce už bylo vysoko na nebi a kmotřička byla celá polekaná. Volala a plakala, lítala a běhala, dívala se a ptala se, ale nikde nic, o kmotřičkovi nikdo nevěděl. Až zaběhla k Janinčinu tatínkovi. A on také nic nevěděl, ale jen aby prý kmotřička nic neplakala, kmotřiček že býval poslušný a poslušné broučky že má Pán Bůh na starosti, takže se jim nemůže nic stát. A i když se jim něco stane, že je to tak dobře, že to Pán Bůh tak chtěl a že nesluší broučkům moc plakat a naříkat. Aby jen šla kmotřička domů a pěkně čekala. A kmotřička šla domů, a když jde, tu jí přichází kmotřiček naproti. To měla radost!

A tak si to povídali a byli rádi, že už je to pryč. Ale Beruška se dala přitom do pláče. - „Copak ti je?“ ptal se jí Brouček. - „I, kdyby mně byla ta žluna tatínka sežrala!“ - „Ale vždyť ti ho nesežrala!“ A kmotřiček k tomu doložil: „Milá Beruško, tenkrát jsme tě ještě ani neměli.“ Ale Beruška, že nechť, a vzlykala přece.

A teď vypravoval tatínek: Když kmotřiček a tatínek byli ještě hoši a měli poprvé letět, že je vzal Janinčin tatínek s sebou, ukazoval jim cestu a povídal jim, co kdy a jak. A oni se tomu pěkně od něho naučili. A jednou, když už sami lítali, přidal se k nim Janinčin tatínek a povídal: „Pojďte, hoši, já vás někam zavedu. Ale musíte být tiši a dávat pozor.“ - A oni, že ano. A letěli a letěli, až přiletěli k takovému krásnému městu. Kolem byly krásné zahrady, a tam, už skoro za městem, v jedné té zahradě u cesty stál veliký krásný dům, okna náramně veliká a dveře ještě mnohem větší. A ta okna byla plná světla a ty dveře byly dokořán otevřené, a do těch dveří vcházeli pořád lidé, staří i mladí, hoši i děvčata. A Janinčin tatínek povídal: „Pojďte, hoši, nepoletíme tam dveřmi. Tamhle je kousek okna otevřeno.“ A tak tam vletěli oknem, sedli si dole na rám a dívali se. Od stropu dolů visely tři velikánské svícny a krásně svítily. Dole na zemi bylo plno lavic. Když kdo přišel, vkročil do lavice, zůstal chvíli stát, díval se do klobouku a pak si pěkně sedl. Měl s sebou pod paží dvě knihy, a tu jednu si otevřel. Až tu jeden z nich vystoupil na takové lešeníčko, kde byl malý stoleček, a že budou zpívat. A začali zpívat a tak krásně zpívali! A když dozpívali, vstali, a ten na tom lešeníčku počal se modlit: že jsou nestateční lidičkové a že byli neposlušní, aby jim to Pán Bůh

odpustil pro milého Syna svého a svým Duchem aby je posvětil. Potom otevřel tam na stolečku velikánskou knihu a četl z ní o hrstce a o červíčkovi, a že aby se nebál. A když si zas sedli, tu jim pěkně vypravoval, když se někdo bojí Pána Boha, že se nemusí nikoho bát, ba že ani nesmí, protože to Pán Bůh nechce. Pak se zas modlili a zas zpívali, a když už vycházeli, dávali u dveří něco na talíř, až to cinkalo. „Vid’te, hoši, to to bylo hezké!“ povídal Janinčin tatínek. „Ale teď musíme honem zase svítit, abychom to dohonili.“ A tak honem svítili. A od té doby tam tatínek s kmotříčkem často byli, a té modlitbičce, kterou se vždy před spaním modlí, se tam naučili.

Oni ji tam zpívali:

Podvečer tvá čeládka

co k slepici kuřátka

k ochraně tvé hledíme,

laskavý Hospodine.

A tak si povídali a Broučkovi se to líbilo. Jenomže se Janinka tak moc na něj dívala! Jaksi se jí jakoby bál. A tu ona se k němu obrátí: „Nu Broučku, kdypak ty poletíš?“ A že mu to tak pěkně řekla a hezky se na něj usmívala, tak on se už tak moc nebál. „Ó, brzy“ - „I už budeš pomalu dost velký. Jen jestli umíš dost poslouchat! Uvidíme. Ale to mě snad pozveš, až ponejprv poletíš, abychom tě doprovodili!“ - A Brouček, že pozve, a maminka k tomu s radostí doložila, že už to snad bude o příštím svatém Janě.

A přitom zůstalo. Už vstávali a strojili se k odchodu.

„Ach, zas ta zima!“ naříkala maminka.

„I dá Pán Bůh, bude zas léto a zase se uvidíme,“ těšila ji kmotříčka. A počalo loučení. Pěkně se líbali a Pánu Bohu poroučeli. - Už bylo skoro chladno, a tak spěchali, Janinka tam k lesu do vřesu, Brouček s tatínkem a s maminkou tam do stráně pod jalovec. Už byli uprostřed paloučku, když se Brouček ještě jednou ohlédl. Janinka už byla pryč; kmotříček, kmotříčka a Beruška stáli před chaloupkou pod dubem a dívali se za nimi. - „S Pánem Bohem, kmotříčko, až zas v létě!“ vzkřikl Brouček. A už je nebylo vidět.

Už cestou povídal tatínek: „Ne, není co odkládat. Mohla by najednou udeřit zima a bylo by s námi zle. Musíme se hned dát do

práce.“ A hned se dali do práce. Nejdřív aby měla maminka na zimu všechno pohotově. A tak jí přinesli z komory všecko do kuchyňky, hrách a kroupy a jáhly a krupici a mouku, také trochu čočky a pak ještě jiskřičku másla.

Nato se hned pustili do dříví. Měli je tam na dvorku pěkně vyrovnané na výsluní. A tak ho nanесли do kuchyňky, co se tam jen vešlo, a k tomu ještě plnou skříň, až po samé dveře. Pak vylezl tatínek po žebříčku vikýřem na půdu. Tam bylo plno suchoučkého drobného mechu. Tím strop pěkně přikryl, aby jim nebylo odshora zima, ostatek pak sházel dolů a dvířka od vikýře raději přibíl. Vloni jim je vítr vyrazil, a divže celou střechu neroztrhal. Ještě štěstí, že nebyla tak zlá zima.

A teď chodili kolem chaloupky, a kde byla jaká skulinka, dobře ji ucpali, takže nemohlo nikde ani profouknout. Pak zavřeli dveře na petlici, zastrčili špejlek a celé dveře zarovnali dřívím, aby jim v síni nepřekáželo. Naposledy po všem vycpali mechem okna, jak v kuchyňce, tak ve světnici, a dobře je prkýnkem zabeđnili. Světla měli dost a dost. A teď - ať si třeba mrzne! Však už venku burácelo.

A tak se ještě pomodlili:

Podvečer tvá čeládka
co k slepici kuřátka
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

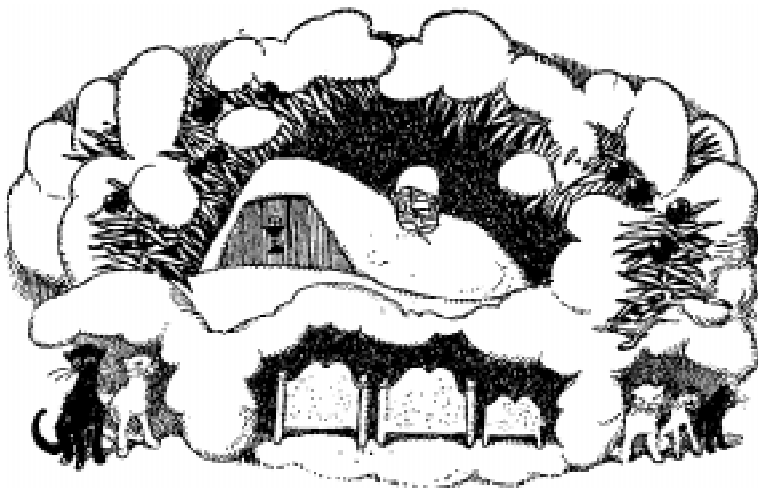
Pac a pusu, „Pán Bůh s námi a zlý pryč!“ , a lehli a spali a spali a spali.

A spali a spali a spali. Když se Brouček probudil, byli tatínek a maminka vzhůru. Leželi v posteli a povídali si. „Maminko, dáte mně med?“ - „Med? Jaký med? Broučku, vždyť žádný med nemáme,“ - „Ale víte - co nám včera Janinka poslala.“ - „Včera? Janinka? I to se ti, holečku, něco zdálo.“ - „I ne, maminko. Vždyť už jste mně včera dala.“ - „I toto! To se ti zdálo. Jen se vzpamatuj! Víš, naposledy jsme byli u kmotřičky, pak jsme hned všechno ucpali, a od té doby spíme.“ Škoda! Ale když to tak bylo!

Brouček se skoro mračil. Tu ho napadlo: „Tatínku, jakpak je venku? Já bych se rád podíval.“ Ale tatínek: „Milý Broučku, je tam zima, to bys zmrzl. A vždyť máme dveře zarovnané dřívím.“ - „Ale

tatínku, mohli bychom se podívat oknem“ - „I to je také zabeďněno a ucpáno. A našla by nám sem zima.“ A teprve když maminka povídala, že by se také ráda podívala, jak to venku vypadá, a že by pak trochu zatopila, tak tatínek, že ano. Vstal, odbednil od okna prkýnko, a Brouček mu pomáhal. Pak pomaloučku oddělali mech a tu to viděli: Samý, samý sníh, palouk pryč, stráž pryč, a nic než sníh. Na jalovci nad chaloupkou jim ho tolik leželo, že se větve až prohýbaly. Sluníčko tak trošku svítlo a sníh se tak krásně třpytil a bylo pratchounko. Brouček by se rád ještě na to díval, ale tatínek, že tam mrzne a že

musí honem zas okno ucpat a zabednit. A tak okno ucpali a zabednili.

Maminka už zatím zatápěla, a že přitom uvaří kapku polívky. A uvařila. Pěkně se pomodlili a jedli. Ale bylo jim přece trochu zima, a tak si honem zas lehli a povídali: „Ale tatínku, jestli se u kmotřičky zachumelili!“ - „Ó, nezachumelili. Oni zůstávají pod dubem.“ - „Ale Janinka! Maminko, kdeže zůstává?“ - „Ona zůstává v mechu mezi vřesem.“ - „Ona se zachumelila, vidíte! A ona povídala; že mě vyprovodí, až ponejprv poletím.“ - „I neboj se! Ať se zachumelila. Však ona si zatopí, když je jí zima.“ - „A má dříví?“ - „I bodejť by neměla!“ - „A ona tam je sama?“ - „Sama.“ - „Pročpak je sama?“ - „Inu, když nikoho nemá. Tatínek a maminka jí dávno zemřeli.“ - „Ó, to já bych nebyl sám.“ - „I kdyby to tak Pán Bůh chtěl, to bys musel pěkně poslechnout.“ - „Nechť, však Janinka má med a víno! Vidíte, to víno dostala kmotřička od ní?“ - „Nevím, milé dítě. Snad.“

Tu je tatínek vytrhl: „Broučku, myslíš opravdu, že je tam Janinka sama?“ - „Když tam nikdo s ní není.“ - „Copak s ní nikdo není?“ - „A kdopak?“ - „Pán Bůh je s ní. A její tatínek říkával, že poslušné broučky má Pán Bůh na starosti, takže se jim nic nemůže stát, a i když se jim něco stane, že je to tak dobře. A Janinka to dobře ví a poslouchá a nic se nebojí.“ - „A máte ji rád, tatínku?“ - „I bodejť bych neměl!“ - „A vy, maminko, také?“ - „I ovšemže mám.“ - „A kmotřička ji má také ráda?“ - „I toť, má. Broučci se mají všichni rádi.“ - „A tatínku, když teď už poletíme?“ - „Inu počkej, až zas bude léto. Tak asi o svatém Janě.“ - „A jakpak se to dělá, když se těm lidem svítí?“ - „I to se nijak nedělá. To se jen lítá a oni vidí.“ - „Ale jakpak, když už bolí křídla?“ - „Pak se jim trochu odpočine. Ale hned se zas letí.“ - „A tatínku, copak ti lidé teď dělají, když vy jim nesvítíte?“ - „Milé dítě, to já nevím, co dělají: Snad také spí, nebo si poví dají pohádky. Ale já vždycky slýchám, že jsou neposlušní a že se jim nedobře vede.“ - „Nedobře? Copak je to?“ - „Inu, nemají se rádi.“ - „Ale to já bych jim nesvítíl, když se nemají rádi.“ - „Í do toho nám nic není. Když Pán Bůh chce, abychom jim posvítili, tak jim svítíme.“

Broučkovi uvázly na mysli ty pohádky. „Maminko, povídejte mi nějakou pohádku!“ - „Ale když já, Broučku, už žádnou neumím.“ - „I víte, tu, kterou jste mně povídala už dávno.“ - „O čempak byla?“ - „I víte, o tom kocourkovi a kočičce. Víte?“ A maminka, že bude

povídat, a povídala:

„Tak byl jednou jeden kocourek a jedna kočička. Už je tomu dávno. Kocourek byl všecek krásný černý jako uhel a kočička všecka krásná bílá jako mléko. A měli se rádi. Tu se jim jednou narodila koťátka. Tři, dva kocourci a jedna kočička. Ten jeden byl krásný černý jako uhel, ten druhý byl krásný bílý jako mléko, a ta kočička byla krásná mourovatá. Měli se rádi a byli hodní. Vždycky si pěkně hráli anebo pomáhali tatínkovi a mamince příst. Jednou pak zjara povídala maminka: Děti, já půjdu s tatínkem chytout nějakou myšku anebo něco, abyste neměly hlad. Buďte hodné a mějte se rády! Přijdeme hned. A ještě vám zde drobátko zatopím, aby vám nebylo zima.

A ještě jim drobátko zatopila, a šla a zavřela za sebou dveře, aby jim tam někdo nevlezl. Koťátka si pěkně hrála. Až pak kocourci, že se budou porážet. A kočička, že také. A tak se poráželi a poráželi, takže se ten bílý kocourek dostal dospod. Bolelo ho to, ale také ho to zlobilo. A tak, on že si už s nimi hrát nebude. Sedl si ke kamnům, pěkně se lízal a povídal jim: Však hleďte; já jsem krásný bělounký jako mléko, a ne takový špinavý jako sopouch a takový černý jako uhel. Ale druhý kocourek: Ó, že on je mnohem krásnější, že je navlas takový jako tatínek. A kočička se teprve počala chlubit: Ó, že ona je nejkrásnější, že je černá i bílá.

A tak se začali hádat, a hádali se a hádali, a pak se začali strkat, a strkali se a strkali, až strčili do kamen. Kamna se zbořila, oheň se vysypal, ve světnici to začalo hořet, police, postel, almara, stůl; všecko hořelo - a koťátka chtěla utéci, ale dveře byly zavřeny. A tak křičela a křičela, ale oheň je přece sežral. A když přišel tatínek a maminka, už byli kocourci a kočička spáleni, a chaloupka byla spálena, a všecko bylo spáleno, protože byla koťátka neposlušná. A tatínek a maminka plakali. A tam nedaleko byl kopec, oni na něm pověsili zvonec a zvonili a zvonili, a už je té pohádce konec. Bim bam, bim. bam, bim bam - -“

Brouček poslouchal. Líbilo se mu to. Držel maminku za ruku, říkal si bim bam, bim bam, až přitom usnul, bim bam. A tak spali a spali, a když se Brouček zas probudil, byli tatínek a maminka vzhůru. Leželi v posteli a povídali si. „Tatínku, kdypak už poletíme?“ - „I

milý Broučku, až bude léto.“ - „Kdypak bude léto?“ - „Kdy? Inu, až pšenice pokvete.“ - „A ještě nekvete?“ - „Ó, ještě ne.“ - „Ale tatínku, podívejme se!“ - „I ne, Broučku, našla by nám sem zima. Ještě nic nekvete.“

Ale když Brouček pěkně prosil a maminka se také přimlouvala, a že pak trochu zas zatopí, tak vstali, odbednili prkýnko, oddělali pomalounku mech, a tu to viděli: Byl večer a měsíček byl jako rybí oko. Už se všecko zelenalo, tam vzadu na kaštanech vykukovaly z pupenců listy a tam někde nahoře bylo slyšet skřivánka. „Vidiš, Broučku, ještě nic nekvete. A tamhle dole, vidiš, to je pšenice. Ještě by se v ní ani vrána neschovala. To ještě dlouho nepokvete. A mrzne tam.“

Tu maminka tatínka vytrhla: „Podívej se, tamhle u potoka pod tou olšičkou, jestlipak to nejsou tři chudobky?“ - A tatínek se tam podíval. „Ach, ano, to jsou tři chudobky. A tam chudobky nikdy nerostly. To tam umřeli tři broučci. Snad se někde opozdili, letos udeřila. zima brzy, oni tam zalezli a zmrzli.“ A Brouček se dal do pláče: „Maminko, to je kmotříčka a kmotříček a Beruška, oni se zachumelili, já jsem to povídal.“ - „I neplač, Broučku, to oni nejsou,“ chlácholil ho tatínek. „Beruščina chudobka by měla červený kraječek, a tady ty jsou celé bílé.“

A tak Brouček neplakal. „Tatínku, to všady vyroste chudobka, kde zemřel brouček?“ - „Všady, a kde umřela beruška, tam vyroste chudobka s červeným kraječkem.“ - „A jakpak, kdyby ta žluna byla kmotříčka sežrala, také by tam vyrostla chudobka?“ - „Také.“ - „Kdepak?“ - „Tam někde pod bukem v trávě.“ - „A tatínku, nechytne nás ta žluna, až poletíme?“ - „I snad ne. Ona je v lese, a my do lesa nelítáme. Jen když musíme přes něj, a pak, jak se Pánu Bohu líbí.“

Brouček byl zatím v myšlenkách již za lesem. „Tatínku, také poletíme do toho velikého, krásného domu s těmi velikými dveřmi, kam jste letěli oknem?“ - „Když budeš pěkně poslouchat, také se tam někdy podíváme.“

Okno už tatínek ani nezabednil, jen je pěkně

mechem ucpal. Maminka zatopila a vařila polívčičku. Vařila a uvařila. Brouček přistavil ke stolu židle, přisedli a tatínek se modlil:

Ó náš milý Bože,
povstali jsme z lože,
a pěkně tě prosíme,
dejž, ať se tě bojíme,
bojíme a posloucháme,
a přitom se rádi máme.

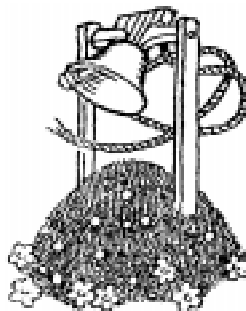
A jedli a pojedli, ale jít ven, na to nebylo ani pomyslení.

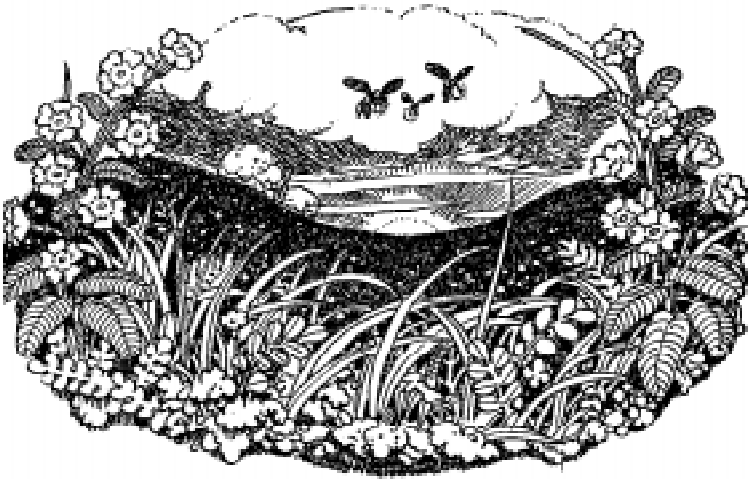
Jen se ještě jednou podívali okýnkem, ale jen trošku. Bylo přece ještě moc zima, a tak si honem zas lehli a povídali. A povídali, a když už nic nevěděli, chtěla maminka, aby zas spali, a tatínek už beztoho napolo spal. Ale Broučkovi se už nechtělo. Aby prý mu maminka povídala nějakou pohádku, a když maminka už žádnou neuměla, aby prý mu povídala tu starou. A maminka povídala: „Tak byl jednou jeden kocourek a jedna kočička. Už je tomu dávno. Kocourek byl všecek krásný černý jako uhel a kočička všecka krásná bílá jako mléko. A měli se rádi. Tu se jim jednou narodila koťátka. Tři, dva kocourci a jedna kočička. Ten jeden byl krásný černý jako uhel, ten druhý byl krásný mourovatý, a ta kočička byla krásná bílá jako mléko.“

Ale tu křičel Brouček „I ne, maminko!“ - „A copak ne?“ - „Tak to nebylo!“ - „A jakpak to bylo?“ - „Ta kočička nebyla krásná bílá jako mléko, byla krásná mourovatá“ - „I to je jedno.“ - Ale Brouček, že to není jedno, a dal se do pláče. Tatínek se probudil: „Copak ten Brouček pláče?“ - „Vid'te, tatínku, že to není jedno?“ - „A co?“ „Že byla ta kočička krásná mourovatá, vid'te? A ne krásná bílá jako mléko.“ - „Nu tak ano. Byla krásná mourovatá. Už jen spi!“ A maminka: „Inu, vidíš, když se mně chce spát, a ty mě pořád moříš.“ A už to honem dopovídala. „Tam nedaleko byl kopec, oni na něm pověsili zvonec a zvonili, a už je pohádce konec. Bim bam, bim bam, bim bam - -

Brouček držel maminku za ruku a říkal si bim bam, až přitom usnul, bim bam.

A spali a spali a spali.

A bylo jaro. Všechno, všechno kvetlo, a ty včely tolik bzučely, a ta tráva byla taková veliká, a ta rosa jako granáty, a ti ptáčci tolik zpívali, a ti cvrčci - ale ti se něco nacvrčeli! A Janinka už byla u Broučka, a kmotříček a kmotříčka a Beruška, a čekali, až jen slunko zapadne. Brouček byl takový silný a veliký. Seděl vedle Janinky, radost mu zářila z očí, ale neříkal pranic. Maminka se nemohla zdržet, samou radostí až plakala. A snídaně by tak honem nebyla uvařená; kdyby jí Beruška nebyla pomohla. Měli čokoládu - nevím, kde ji vzali, - a k ní smažené věnečky. Pomodlili se, nasnídali se, a - že už slunko zapadlo. Brouček byl první venku. Povznesl se do výšky, letěl třikrát dokola - jakoby nic! - a u Janinky se zas spustil na zem. Všichni si stoupli kolem něho, a tatínek, že má něco na srdci.

„Milý Broučku! Já mám radost, maminka má radost, a my všichni máme radost, že už dnes poletíš. To je dobře, Pán Bůh to tak chce. Ale my nebudeme vždycky pohromadě, musíme se rozdělit, aby lidé všude viděli.. A tu mám o tebe strach. Hodné broučky má Pán Bůh na starosti a nic se jim nestane. Ale jen jestli ty budeš hodný a budeš-li pořád pěkně svítit, jak to Pán Bůh chce! Já bych měl velkou žalost a maminka také a kmotříček také, a my všichni, kdybys neměl pěkně poslouchat.“

A přitom tatínek div neplakal, a maminka opravdu plakala.

Janince také stály slzy v očích, a i Broučka by byli rozplakali. Tu se ještě ozval kmotříček: „Milý Broučku, už máš přece rozum a slyšíš, že si všichni přejeme, abys pěkně poslouchal. Já ti řeknu jen to, že kdybys neměl poslouchat, ty sám bys nejhůř přitom pochodil. A teď už ve jménu Páně poletíme.“ A letěli, ale jen nizoučko a pomalinku, aby jim mohla maminka i kmotříčka a Janinka a Beruška stačit - až přiletěli tam za potok a přes vrch, odkud bylo vidět daleko, daleko, do širého světa. Tu kmotříček, že aby se už vrátily. A tak se vrátily a Brouček letěl pryč a pryč do širého světa. Ony ještě za nimi: „S Pánem Bohem!“ „Sprovázej Pán Bůh!“ „Šťastné navrácení!“ „Sám Pán Bůh tě nauč poslouchat!“ - ale Brouček už byl daleko, daleko, a už to snad všechno ani neslyšel. A tak se vracely a povídaly si, jaké má Brouček krásné světlo. Kmotříčka myslela, že je krásně žluté jako zlato; mamince se zdálo víc do běla, hodně jasné; Beruška tvrdila, že je do růžova; Janinka pak měla za to, že je takové, jaké mívají broučci; když ponejprv letí, a že jen aby Brouček poslouchal, že ona má strach, že poslouchat nebude.

Maminka však myslela, i že snad bude, a kmotříčka také, i že ano, a tak už Janinka neříkala nic. Byly již daleko, daly si s Pánem Bohem a letěly každá domů. Maminka tam měla stát hromadu nádobí, dala se hned do práce, ale nešlo jí to jaksi od ruky. Myslela na Broučka a myslela na Janinku. „Že by měl být můj Brouček neposlušný?“ - To ji na Janinku skoro mrzelo.

Oni pak letěli, vlevo kmotříček, vpravo tatínek a Brouček v prostředku. Na západ se nebe rdělo a Broučkovi se srdce v těle smálo. Ale tu se blížili k velikému dubovému lesu a Brouček si vzpomenu na žlunu. „Tatínku, tady jsou žluny.“ - „I neboj se. Vždyť my do lesa nepoletíme, jenom okolo. Tady je naše cesta.“ - Ale sotva to tatínek dořekl, už se to na ně z lesa řítilo, a tolik to zvučelo a tolik to hučelo, a hned se to sypalo na milého Broučka. Ach, ten křičel! „Tatínku, tatínku - tatínku, tatínku!“ - „I mlč, i mlč! Neboj se! Vždyť to není žluna, to je chroust.“

Ale Brouček křičel a krčil se a schovával, až to přestalo bzuchet. „I Broučku, to se nesmíš bát,“ těšil ho kmotříček. „Vidíš ho tamhle, to je chroust. On se nás asi lekl, že jsme tři.“

„Ale když to tak hučelo!“ - „I to chrousti tak bzučí.“ A letěli a letěli, až tam na konci lesa bylo něco vidět. „Tatínku, podívejte se tamhle, copak to je? Takové velikánské.“ - „To je hajného chaloupka.“ - „Ta je veliká! A to jsou dveře tam nahoře v prostředku?“ - „I ne, to je okénko.“ - „Ale to je veliké. A načpak jsou pod tím okénkem a kolem narovnány ty klády?“ - „I to nejsou klády, to jsou polínka, aby měl hajný čím topit.“ - „Ale! A tatínku, kdopak to je ten hajný?“ - „I vidíš ho, však jde tamhle naproti nám.“

A hajný přicházel naproti nim: Takový veliký, a měl široký klobouk s perem a po straně takovou tašku a přes rameno velikánskou pušku. „Ale tatínku, já se bojím.“ - „I neboj se! On je rád, že mu posvítíme.“ - A letěli a posvítili mu, a on byl rád a díval se za nimi. - „A tatínku, copak že ten hajný nespí?“, - „I on musí dávat pozor.“ - „Načpak?“ - „Tady na les, aby jej lidé neukradli.“ - „Tatínku; ti lidé kradou?“ - „I kradou a prý nic se nemají rádi.“ - „Ale to já bych jim nesvítil. Ten hajný nekrade, vidíte?“ - „Ne, ten ne. Ale když Pán Bůh chce, abychom jim svítili, tak my jim svítíme, ať kradou nebo nekradou.“

A letěli a dívali se a povídali. Ale tu to najednou před nimi strašně zahučelo. Bylo to takové veliké jako mračno, mělo to oči jako řěřavé uhly a zobák takový zahnutý a drápy až hrůza, a Brouček už byl celý bez sebe. - „Tatínku, tatínku - tatínku, tatínku!“ - už padal na zem, zalézal do trávy a myslel, že už ho žluna polkla. Tatínek hned za ním a kmotříček také. „I neboj se, Broučku, neboj se! Vždyť to není žluna; to je sova. Ta nám nic neudělá.“ - Ale Brouček jako by neslyšel. A když se přece trochu zotavil, počal plakat. „Tatínku, já půjdu domů, ach tatínku, já půjdu domů.“ - Ale tatínek a kmotříček mu to vmlouvali: „I ne, Broučku. Toto! Copak by si doma pomyslely, kmotříčka a Beruška a Janinka! To se nesmíš bát! Broucci se nic nebojí. Vždyť to byla sova, a ta broučky nežere!“ - „Ona broučky nežere?“ - „Ne. Brouček je jí málo. Ona raději nějakou myšku nebo žabku.“

A zas letěli. Dlouho ještě letěli, a tu to tak zadunělo, že sebou všichni trhli. Ale tatínek honem Broučka těšil: „Slyšíš, to ten hajný asi tu sovu zastřelil.“

A kmotříček také myslel, a tak byl Brouček rád, a letěl a svítil a svítil.

Les přestal a šlo to dolů do takového krásného údolí. Po stráních byly vinice s hezounkými chaloupkami, a ta vůně! - to byla vůně.

A když tak letěli, tu viděli dva broučky. „Vidíš je, Broučku, tamhle!“ ukazoval kmotříček. „Ten malý také dnes poprvé letí. Já je znám, jsou tam nedaleko od nás. Zůstávají v roští. Vidíš, on se nic nebojí.“ – „Vždyť já se už, kmotříčku, také nebojím.“ A už se Brouček nebál. A když se potkali, volal tatínek a kmotříček: „Zdař Bůh!“ a Brouček také řekl: „Zdař Bůh! Zdař Bůh!“ a oni oba: „Zdař Bůh! Zdař Bůh!“ Ten malý také. A když přiletěli dál, tam se broučci kmitali, jeden sem, druhý tam; staří a mladí, velcí i malí, a pořád: „Zdař Bůh! Zdař Bůh!“ a zas: „Zdař Bůh! Zdař Bůh!“ A kde vinice přestaly, tam počaly krásné zahrady a v těch zahradách krásné veliké domy, a zahrada vedle zahrady a krásný dům vedle krásného domu.

„Broučku, nebolí tě křídélka?“ ptal se tatínek. Ale Brouček, že ne a ne-. „I přece si trochu sedněme, abychom si odpočali,“ radil tatínek. Ale Brouček pořád, že ne a ne. Až když kmotříček pravil, že už ho křídélka bolí, tu teprve, že si drobátko sednou. A sedli si v zahradě na hrušku na samý vrcholek a dívali se.

Měsíček vykukoval zpod mraků, tu a tam se hvězdička třpytila, a broučků všude plno. Nikde se nic nehnulo, ani ten list nezašustěl. Lidé pěkně spali, jen tam v tom jednom okně u samé střechy bylo světlo. Tu se najednou tam někde dole ozvalo: Kykyryký! Kykyryký! „Tatínku, copak to!“ - „To je kohout, tamhle někde v kurníku. Počkej, hned se mu některý ozve.“ A hned se tam vedle ozývalo: Kykyryký! Kykyryký! a hned zas tam dál: Kykyryký! Kykyryký! A pořád: Kykyryký! Kykyryký! až tam daleko, že už to nebylo ani slyšet. A tu se to okno otevřelo. Velká, silná paní s dvěma krásnými kaštanovými kadeřemi se dívala na všechny strany, vzhůru a dolů po celém nebi, po všech hvězdách a po všech broučcích. Něco povídala, ale nebylo jí rozumět. Pak se okno zas zavřelo, světlo zmizelo, ale hned vedle v okně se objevilo, a hned zas v třetím okně, a za chvíli ve čtvrtém okně, až se ztratilo. Myslím, že se maminka byla dívat po dětech.

A broučci zase letěli, vlevo kmotříček, vpravo tatínek a

Brouček v prostředku. Ze zahrady do zahrady, až zahrady přestaly, a tu na návrší krásné město. Vysokánská věž a na ní čtyři malé věžičky, kolkolem samé domy a jenom domy, a okny jenjen poseté. Ale všecko spalo. Nikde ani človíčka, nikde ani světýlka. A když tak letěli a když byli na konci ulice, tu se ozývalo jakési šplechtání a bublání. „Tatínku, copak to?“ - „I to je voda. Tady jsme hned na náměstí.“

A byli na náměstí. Bylo takové čtyřhranné. V prostředku velikánská kamenná kašna, uprostřed kašny velikánský lev se dvěma ocasy. Tlamu měl otevřenou a voda se z ní do kašny valila, až to hučelo. Brouček se toho bál, ale kmotříček řekl: „I pojd', nic se neboj, on je kamenný.“ A sedli lvovi na ucho a pěkně se dívali. Domy takové vysokánské, okno vedle okna a dveře vedle dveří, ale všechno zavřeno. Nedaleko kašny stál sloup a na něm lucerna. A tu Brouček vidí, že tam kdosi stojí zády o sloup opřený: přes pás veliký roh a v ruce takové dlouhanánské kopí. „Tatínku, vidíte, tamhle někdo stojí.“ - „To je ponocný.“ - „Ponocný? Copak tu dělá?“ - „Ponocuje. Dává pozor, aby se zloději nevloupali do domů a lidi neokradli. Vidíš, jaké má kopí? To na ty zloděje.“ - „Tady v městě také kradou?“ - „Ó, moc prý kradou, jak jen mohou.“ - „Ale to já, tatínku, budu raději svítit tam, kde ti kohouti kokrhali. Vid'te, tam nekradou?“ - „Tam snad ne.“

Ale tu se ponocný vztyčil, přiložil roh k ústům a hů, hů, hů, hů a tak dvanáckrát hů. „Tatínku, copak to?“ - „I to on troubí půl noci, aby lidé věděli, jako dlouho mají ještě spát.“ - „A jakpak on ví; že už je půl noci?“ - „I on to už dávno dělá, tak on to už ví. Však už musíme zase letět. Slunce bude brzy zas vycházet, a my jsme ještě nic nesvítili.“ - Kmotříček myslel, že když dnes Brouček poprvé letí, že se to nemusí tak přísně brát, ale přece letěli, z města ven, a tam do těch zahrad.

Broučka něco napadlo: „Tatínku, tam, kam jste letěli oknem, nepoletíme? Poleťme!“ - „Tam, kde zpívají tu naši modlitbičku? To už teď nejde. Až někdy jindy. Je to tadyhle v jinou stranu za městem a museli bychom si přivstat, hned jak slunko zapadne.“ - A tak svítlna svítili, ze zahrady do zahrady, ale nejvíce tam v té, kde si ponejprv na hrušce odpočali. Nikde se nic nehnulo, ani ten list nezašustěl, a lidé pěkně spali. A ty hvězdy se třpytily a ti broučci se kmitali a pořád:

„Zdař Bůh! Zdař Bůh! Zdař Bůh“ a ti kohouti, ó ti teprv začali: Kykyryký, Kykyryký! a pořád Kykyryký! Jeden přestal a druhý začal, takže ani nepřestali. Ale hvězdy začaly jaksi blednout a tam na východě se tolik rdělo, že kmotříček radil: „Polet' me domů! Slunko už vychází a doma na nás beztoho čekají.“

A letěli domů. Broučkovi se z těch zahrad ani nechtělo, ale přece letěli, vzhůru vinicemi, až tam k lesu. Tatínek už Broučka těšil: „Jen se neboj! Slunko vychází a sovy už zalezly.“ - „A žluny, tatínku, : také?“ - „I nic se neboj! Tady je naše cesta, zde se nám nic nemůže stát“ A letěli. Tu stála chaloupka hajného, ale Broučkovi se zdála tak malounká, že ji ani nemohl poznat. A z komína se kouřilo. „Vidíš, Broučku,“ povídal kmotříček, „tady už vstali a vaří už snídani.“ Dveře do chaloupky byly otevřeny, Na posteli ležel hajný a spal, tak neodstrojený. Puška visela na stěně na hřebíku a na zemi na dláždách u samých dveří ležela velikánská zastřelená sova. - A letěli, pořád pěkně vedle lesa, až les přestal, a byli na vrchu. A z vrchu dolů a přes potok - a hned všichni tři tam pod jalovec.

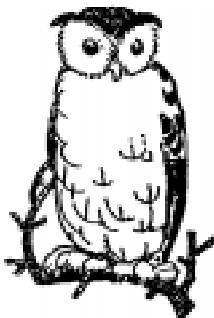
Však už na ně čekaly, a když je viděly, vyběhly jim naproti, maminka a kmotříčka a Beruška. „A Janinka tu není?“ ptal se Brouček. „Není zde,“ pravila maminka. „Ona si myslí, že nebudeš poslouchat. A jestlipak, tatínku, poslouchal?“ - Tatínek se usmíval a neřikal nic. Ale kmotříček: „I poslouchal. Vždyť už má rozum a už se nebude bát.“ - A že budou večeřet, beztak už měli hlad. Měli čokoládu a k ní smažené věnečky. Ale když nenechali Broučka ani se najíst! Pořád, aby jim vypravoval, jak se tam měli, a Brouček se beztoho sám k tomu měl: Jaká byla ta zahrada krásná, a v tom jednom okně že bylo světlo a že se okno otevřelo a taková krásná paní se dívala na hvězdy a na ty broučky, a ti kohouti tolik kokrhali jeden za druhým až tam daleko, a ten lev že sebou ani nehnul, měl takovou velikou hlavu a dva ocase a pořád pil vodu.

„A nebál ses ho?“ ptala se Beruška. - „Ó, načpak bych se bál! A vid'te, kmotříčku, toho chrousta jsme polekali. Ten se nás bál!“ - „Ano, Broučku,“ přisvědčoval kmotříček. „Ale ta sova!“ - „Ó, však ji hajný zastřelil. Pane, tohos měla vidět, Beruško! Měl takový velikánský roh, hú, hú, hú, hú a pořád hú. To aby lidé věděli, jak dlouho mají

ještě spát.“ - „I ne, Broučku, to nebyl hajný, to byl ponocný,“ opravil ho tatínek. - „Ano, tak to byl ponocný.“ A kmotřička k tomu přidala: „Však ano, půjdeme spát. Broučkovi se oči zavírají.“ A tak že se budou modlit:

Podvečer tvá čeládka
co k slepici kuřátka
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

Brouček dal pac a pusu, každý šel po svých a spali a spali. Krásně se jim to spalo.

Ráno byl Brouček první na nohou. „Tatínku, už slunko zapadá. Vidíte, poletíme, kam jste letěli oknem.“ A tatínek vstával a maminka honem vařila snídani, a pomodlili se a nasnídali se a už letěli. „Jen zas pěkně poslouchej!“ volala maminka za Broučkem. A Brouček, že ano.

Kmotříček už na ně pod dubem čekal. Jen se pozdravili a letěli. Kmotříčka také volala. „Jen pěkně poslouchej!“ a Beruška doložila: „A neboj se!“ a jako by se trochu smála. Brouček to zpozoroval, ale jako by si toho ani nevšiml. Myslel na Janinku. „Kmotříčku, nestavíme se u Janinky? Ona včera u nás nebyla.“ - „Pane, také si to myslím. Jestli ji nebolela hlava! Často ji bolívá.“ A tak, že se u ní na okamžik zastaví. Však to bylo u samé cesty.

U háječku pod skalou vysoký vřes, už sem tam kvetl, červeně a bíle, a v tom vřesu mech jako samet, a v tom mechu na samé skále krásná chaloupka.

Ale nikde nikdo. Černé, lesklé dveře zavřeny, okénka, celá z jednoho křišťálu, zavřena a zastřena a nikde nikdo. Broučkovi počínalo být úzko. „To ona stůně,“ šeptal kmotříček a tatínek šel až k samým dveřím a pozvolna zaklepal. - „I jen dál!“ ozvalo se zevnitř.

Tatínek otevřel, a tu ležela Janinka na lůžku a měla hlavu zavázanou. „Vždyť jsem si myslela, že to jste vy. Vítám vás. Milý Broučku, já stůňu.“ Ale milý Brouček se dal do pláče. - „I neplač, Broučku! Vždyť já neumřu. Myslím, že se toho ještě dočkám, že tě Pán Bůh naučí poslouchat.“ A přitom Janinka Broučka pohladila. - „Byla bych včera zas přišla, ale bolela mě hlava, až jsem musela ulehnout. Ale nic neplač, to nic není!“ A Brouček už neplakal. „My dnes poletíme, kam tatínek letěl s vaším tatínkem oknem.“ - „Tak? Ale to už musíte letět, abyste nepřiletěli pozdě. A pěkně poslouchej! Však tě Pán Bůh naučí.“

A letěli. Slunko už bylo u samého západu, a tak honem přes potok, přes vrch, vedle lesa, vinicemi dolů, kolem města. Tam za městem v krásné zahradě u cesty stál veliký krásný dům, okna náramně veliká a dveře ještě mnohem větší. A ta okna byla plná světla, a ty dveře byly dokořán otevřeny, a do těch dveří vcházeli pořád lidé, staří i mladí, hoši a děvčata. Kudy tam vletět? Okna byla všechna pootevřena, a tak vletěli tím prostředním nade dveřmi, sedli si dole na rám a dívali se. Od stropu dolů visely tři velikánské svícníky a krásně svítily. Dole na zemi bylo plno lavic. Když kdo přišel, vkročil do lavice, zůstal chvilku stát - někteří se přitom dívali do klobouku - a pak si pěkně sedli. Každý si přinesl pod paží dvě knihy a tu jednu otevřel. Až jeden vystoupil na takové lešeníčko, kde byl malý stoleček, a že budou zpívat. A zpívali, a tak krásně.

Tam v první lavici u samého lešeníčka seděli dva hoši, takoví hezouníci a pěkně učesaní, jeden drobátko větší a jeden drobátko menší. Kabátky a všechno měli jeden jako druhý, ale vlásy měl ten větší jasně kaštanové a ten menší krásně bílé. A dívali se do knížky a tolik zpívali. Broučkovi se moc líbili, skoro pro ně na všechno zapomněl. - A vedle toho mladšího seděla taková krásná holčička. Byla celá černá a měla takový široký klobouček, že jí ani nebylo do očí vidět, a měla takové krásné bělounké vlásy. Visely jí přes ramena a byly svázané modrou stužkou. A vedle té holčičky na samém kraji lavice seděla velká, silná paní, celá černá jako ta holčička a klobouk měla také takový široký, že jí ani nebylo do očí vidět, a po stranách dolů jí visely dvě krásné, jasně kaštanové kadeře. „Tatínku,

podívejte se, tamhle na kraji v té první lavici, to je ta paní, která včera otevřela to okno.“ - „Ba, snad to ona bude,“ zdálo se tatínkovi. Ale kmotříček do nich šťouchl, aby nemluvili tak nahlas, že už nezpívají.

A už nezpívali. Ten na tom lešeníčku vstal a všichni vstali, a on se počal modlit, že jsou nestateční lidičkové a že byli neposlušní, aby jim to Pán Bůh pro milého Syna svého odpustil a svým Duchem aby je posvětil. Potom otevřel tam na stolečku velikánskou knihu a četl z ní, že „poslouchati lépe jest nežli obětovati“:

A když si zas sedli, tu on jim pěkně vypravoval, že Pán Bůh nechce od lidí žádné oběti a dary, že má sám toho všeho dost a dost, až rozdává, a co lidé mají, že to všecko od něho mají, takže on se nikoho o nic neprosí; ale to že má rád, když lidé pěkně poslouchají a dělají to tak, jak on jim poroučí; a když to tak nedělají, to že on si nemůže nechat líbit, a ti neposlušní lidé že nejhůř pochodí.

„Vidíš, však jsem ti to včera povídal;“ šeptal kmotříček Broučkovi. A až potud Brouček pěkně poslouchal, ale teď viděl, jak ten bělohlavý hošík loktem o toho kaštanového zavadil a prstem ukazoval na prostřední okno nade dveřmi: „Vidíš je? Jsou tři. Ten jeden je ještě malý.“ Oba se dívali na Broučka a usmívali se. Tu řekl ten na lešeníčku: Amen. Všichni zas vstali a modlili se, pak zas zpívali, a když už vycházeli, dávali u dveří něco na talíř, až to cinkalo. Ti hoši také šli, a ta holčička také, a také tam něco dali. To to cinklo!

A kmotříček, teď že si musejí popílit a svítit a svítit, aby to zas dohonili. Ale Brouček prosil: „Tatínku, počkejme, kam ti hoši půjdou, jestli jsou tam z toho domu.“ A tatínek by to byl také rád věděl. A hoši už byli venku, v zahradě u brány. Tam stojí krásný kočár s párem krásných černých koní. Hoši už do něho vskočili, ale ještě čekají. A tu jde ta velká, silná paní s těmi kadeřemi a vede tu černou holčičku za ruku. A sedly, kočí ťal do koní a už uháněli po silnici k městu. Broučci za nimi, ale sotva jim mohli stačit. Tu napadlo kmotříčka: „Vždyť my nemusíme za nimi. Oni si musejí zajet městem. Poleťme tadyhle rovnou cestou k tomu domu a uvidíme, jestli tam přijedou.“ A Brouček skoro nechtěl, ale když tatínek, že ano; a

kmotříček také, že ano, tak letěli. Ale spěchali; co jen mohli, a už tam byli, ale nikde nikdo. Brouček počínal mít strach: „Ach, když jsme neletěli za nimi!“ - „I neboj se! Jsou-li odtud, však sem přijedou. Třeba se někde stavili.“ - A sotva si broučci tam na okenici pěkně sedli, už to od města začalo hrčít. A už vidět krásný kočár s párem krásných černých koní, už jsou u samého domu, ale ó - oni nezastavují! Letí pryč a pryč - ale přece ne! Tu najednou zčistajasna kočí u samých schodů přede dveřmi zarazí, dveře se otevřou, a jako by už na ně čekala, služka v bělounkém čepečku a bělounké zástěrce běží naproti a chce jim pomáhat z kočáru. Ale hoši už byli dole a smáli se na ni. Zato holčička se dala sesadit a ta paní si dala podat ruku. Pěkně se na kočího ohlídl, usmála, zakývala hlavou a byli doma. To byl Brouček rád!

„Tatínku, já budu svítit tady na zahradě, ano?“ - A tatínek se radil s kmotříčkem a zdálo se jim, že ano. - „Milý Broučku, to bys tu musel zůstat sám. My musíme tam, kde jindy, svítit.“ - A Brouček, že ano, jen aby se pro něho stavili, až poletí domů. - „Tak jen pěkně svít! Viš, co tam na lešeníčku povídal!“

A letěli tam v druhou stranu za město, kde vždycky svítili, a Brouček letěl do zahrady. Chtěl svítit, ale dole v těch dvou oknech bylo světlo a tu viděl Brouček, jak si v tom pokoji sedla ta velká, silná paní a ta holčička a ti hoši kolem stolu. Na něm stál kotýlek s kohoutkem a pod ním hořel modrý plamínek. Už to strašně syčelo. Paní měla před sebou bílou konvičku a čtyři šálky. Postavila konvičku ke kotýlku, zatočila kohoutkem a vařící voda se jen valila. Pak že se budou modlit. Sepjali ruce, sklonili hlavu a ta holčička se modlila tak krásně nahlas takovou pěknou modlitbičku. Brouček poslouchal, už byl u samého okna, okno bylo otevřené - Brouček až do pokoje, sedl si u okna na stolečku na knížku. Ta paní nalávala do šálečků, služka měla pro ty hochy pomazánku už namazanou, a „Pavlíku, o čem se dnes kázalo? Pověz?“ ptala se paní toho bělohlavého. - „Že máme pěkně poslouchat.“ - „Tak si to pamatuj! A ta slova si zas všichni zopakujeme.“ A nejdřív řekla ta paní : „Aj, poslouchati lépe jest nežli obětovati,“ pak to řekl ten kaštanový, pak ten bělohlavý, pak ta holčička a naposledy tam vzadu

to opakovala služka. Ale ten bělohlavý se jaksí ohlédl. „Frédo, vidíš ho!“ a už běžel na milého Broučka. Jenže Brouček nečekal a honem zas oknem ven! Ale dostal strach. Což kdyby ho byl ten hošík chytil! A tak letěl na hrušku a sedl si na samý vrcholek. Měsíček jak rybí oko, hvězdičky se jenjen trásly a tam v trávě cvrčel ještě někde cvrček. Nemohl snad usnout.

Brouček se tak chvíli na to díval a naslouchal. Potom sletěl z hrušky a pěkně po zahradě svítil. Však tam byli ještě jiní broučci a pořád na sebe volali: „Zdař Bůh! Zdař Bůh!“ A ta zahrada byla taková veliká a krásná. Ale tu slyší Brouček od domu takovou krásnou hudbu, náramně krásnou, a když přiletěl trochu blíž k oknu, tu viděl toho kaštanového sedět u takové almárky a klepat na takové černé a bílé klapky. Ale ten bělohlavý už zas běžel k oknu, a proto Brouček raději zpátky. Však to dlouho netrvalo, ta krásná hudba přestala a světlo se z pokoje ztratilo. Tam v těch oknech u samé střechy vpravo se na chvílku objevilo, ale pak zas zmizelo. Jenom v jednom okně zůstalo.

A Brouček svítil a svítil. Když už ho bolela křídélka, sedl si na hrušku na samý vrcholek. Tam někde daleko kohout zakokrhál, sotva ho bylo slyšet. Ale hned se ozvalo tady blíž: Kykyryký, a hned zas - Kykyryký, a pořád: Kykyryký, až tam někde daleko za městem. A to okno se otevřelo. Ta velká, silná paní se dívala na všechny strany, vzhůru a dolů, po celém nebi, po všech hvězdách a po všech broučcích. Něco povídala; ale nebylo jí rozumět. Pak se okno zavřelo, světlo zmizelo, ale hned vedle v okně se objevilo, a hned zas v třetím okně, a za chvílku ve čtvrtém okně, až se pak ztratilo. Myslím, že se maminka dívala na děti, jestli pěkně spí.

A když tak Brouček sedí a dívá se, kdo tu najednou volá: „Zdař Bůh! Zdař Bůh!“ Byl to tatínek. Neměl tam jaksí pokoje, a kmotříček mu to vymlouval, ale on si to nedal vymluvit, že se přece poletí na Broučka podívat. A Brouček se smál. Tatínka hned nepoznal. Myslel, že je to nějaký jiný brouček, a řekl mu: „Zdař Bůh!“ Ale on to byl tatínek. - „Copak, Broučku, nesvítíš? Něco ti je?“ - „I tatínku, já jsem svítil, a teď si odpočívám. A ta paní zas byla u okna. Ale už spí, a ti hoši také, a ta holčička také.“

A tatínek byl rád, že Broučkovi nic nebylo a že se nebál. A

tak aby jen svítil. A Brouček svítil a tatínek zas letěl, a svítili a svítili, až se hvězdy počínaly ztrácet. Tu se stavili tatínek a kmotříček pro Broučka a letěli domů. Za potokem se pustil kmotříček vpravo přímo pod dub a tatínek s Broučkem přímo pod jalovec. A tam někdo stál, venku před chaloupkou, ba byli dva, a ten jeden, to byla maminka, ten druhý, to byla Janinka. A hlava ji už nebolela, a že nemohla včera přijít, tak že přišla dnes: „Nu tatínku, jakpak hodně Brouček poslouchal?“ ptala se maminka. A tatínek se usmíval: „I snad to půjde.“ - Maminka se podívala na Janinku a měla radost. A Janinka měla také radost. Zůstala před chaloupkou v trávě. Brouček si sedl vedle ní a povídal, co ten na lešeníčku kázal, jak se na něho ti hoši dívali, a jak se jmenují, a ten menší že ho chtěl chytnout, ale on že mu uletěl.

To se však Janince nelíbilo. „Poslouchej,

Broučku, jestli ty tomu hochovi nedáš pokoj, uvidíš, že se ti to nevyplatí. On je s to tě udeřit, až by tě zabil. To ti povídám, ať s ním víckrát nic nemáš!“

A byl srpen. Tam dole v pšenici zněly srpy a ten vřes byl v plném květu, tak krásně zardělý, ažaž do tmava, a také bílý jako mléko. Brouček se pokaždé zastavil na okamžik u Janinky. Však potom tatínka a kmotříčka dohonil. Anebo letěl sám, však cestu už znal. A Janinka mu říkala: „Jen, Broučku, všeho nech a pěkně sviť!“ - A Brouček, že ano, a letěl.

Půlměsíček začínal svítit, povětrí se samými broučky až třpytilo, a když Brouček přiletěl do zahrady u toho krásného domu, byla tam pod širým nebem slavnost. Pod jasanem stál dlouhatánský stůl, u něho seděla ta velká paní s kadeřemi a Fréda a Pavlíček a Ela a hromada jiných děvčátek větších i menších, a hoši tam také byli. Jedli buchty a pili něco ze šálečků, a Ela měla na hlavě krásný věnec, a jenom ona a nikdo jiný.

Brouček si sedl na hrušku na samý vrcholek a díval se a poslouchal. A když si je tak všechny prohlížel, ten bělovlasý Pavlíček se mu přece ze všech nejvíc líbil. A už od stolu vstávali, a že si budou hrát, a už se chtěli rozbíhat, ale ta velká paní: „Ne, ne, milé děti! Nejdříve Pánu Bohu pěkně poděkujeme.“ A Elinka se modlila nahlas tu pěknou modlitbičku. A teď, že nač si mají hrát? - Vzali se do kruhu za ruce, ta velká paní také, chodili a zpívali: „Vyletěla holubička ze skály, ze skály.“ Ale Pavlíčkovi se to jaksi nelíbilo, a že aby si hráli na slepou bábu. A tak si hráli na slepou bábu. A když

tak běhali a tu slepou bábu šťouchali, sletěl Brouček z hrušky a pěkně jim svítil. Však beztoho už nebylo dobře vidět. A když byl Pavlíček tou slepou bábou, tu mu Brouček svítil, že až někdy o něj zavadil. A Pavlíček měl zavázané oči, a jakoby neviděl, ale on byl šelma, a přece viděl! A ta slepá bába už ho taky nějak mrzela. Když Brouček zas drobátko o něj zavadil, strhl šátek z očí, chytl z hlavy ten kulatý černý klobouček a ze vší síly jím po milém Broučkovi praštil. Skutečně ho trefil, tak nehorázně! - a bylo po Broučkovi. Celé jedno křídélko zůstalo na kloboučku sedět, a ten ostatní Brouček spadl do růžového keře a zůstal za trn viset. Dětem se už nechťelo hrát. Přestaly jakoby nic a šly domů. Ale s Broučkem byl konec. Ani sebou nehnul.

A tak tam visel a visel, a maminka nevěděla nic, a Janinka nevěděla nic. Až pak za dlouhou chvíli jako by v něm přece ještě dušička byla, trošičku zavzdychal, ale docela potichu. Tu však letěl nějaký brouček, a že se mu zdálo, jako by byl někdo zasténal, díval se a svítil si, a tu ho viděl; toho Broučka. Visel na trnu, takový rozbitý, a to pravé křídélko bylo celé pryč. Ani sebou nehnul.

Ten cizí brouček ho budil, ale on nic. A ještě ho budil, ale on pořád nic a nic a nic. Až pak za dlouhou chvíli zas trošičku zavzdechl. A tak ten brouček zavolal ještě jednoho broučka a ten honem nabral v trávě rosy a šplíchnul ji Broučkovi do očí. Ale Brouček sebou ani nehnul. A tak ten brouček ještě jednou letěl pro rosu, a ještě jednou, a pořád ji šplíchal Broučkovi do očí, až Brouček oči trochu otevřel a upřeně se na něj díval. „Broučku, čípak jsi?“ - Ale Brouček nic. - „Broučku, kdepak zůstáváte?“ - Ale Brouček zas nic. - „Vid', Broučku, vy zůstáváte tam za potokem pod jalovcem, vid'?“ A Brouček jako by trošku kývl očima, ale už je zas zavřel a bylo dočista po něm. - „Tak je to on. Já jsem si to hned myslel.“ povídal ten první brouček. „Když jsem poprvé letěl, tak mně ho tatínek ukazoval. Letěl s ním jeho tatínek a kmotříček, a ten zůstává tam nedaleko našich pod dubem. A tatínek povídal, že ten malý brouček zůstává pod jalovcem, a pak mně jednou ten jalovec ukázal.“

A tak; že ho tam pod jalovec zanesou. Zavolali ještě dva kamarády, udělali taková malá nosidélka, ustlali na ně trochu měkounkého mechu

- natrhali ho na hrušce u samé země - a milého Broučka na to položili. Ale Brouček nevěděl o ničem. A nesli ho pomalu a opatrně. A už byli za potokem, už byli u samého jalovce, a kdo jim tu jde naproti, to je Broučkova maminka. Drží v ruce džbán a jde na palouk pro rosu. Ona se hned lekla, ale když nevěděla, co to je! - „Máte vy nějakého Broučka?“ ptali se jí broučci. - „I arch, že máme! Bodejť bychom neměli!“ - „Tak se pojd'te podívat!“ - „I pro pána krále! Copak je?“ zvolala maminka a šla se podívat. Ale ještě u něho nebyla a už to viděla, a vzkřikla a padla na zem a byla jako mrtvá. A tak broučci zanesli nejdříve Broučka do chaloupky a položili ho na postel a pak přivedli maminku. Ona se zatím vzpamatovala, ale nemohla ze sebe slova vyrazit. Až pak se dala do takového pláče! „Ach, on snad byl přece neposlušný, ach, on snad byl přece neposlušný!“ - a prosila broučky, aby skočili tamhle pod dub pro kmotříčku a pro Berušku. A oni, že ano, a letěli rovnou cestou pod dub. Do chaloupky se však nemohli dostat. Ony byly obě někde tam vzadu na dvorku. A tak tloukli na dveře, a Beruška přiběhla otevřít. „Kdopak to tluče?“ - „Já.“ - „Kdopak to je?“ - „To jsem já, brouček, tadyhle nedaleko z roští. Mám vám něco vyřídit.“ - Tak Beruška mu otevřela a kmotříčka zatím také přišla. „Abyste prý přišly ihned pod jalovec. S Broučkem je zle.“ - Jak to kmotříčka slyšela, honem, honem pod jalovec. A tu jim maminka lomila rukama naproti: „Ach, on snad byl přece neposlušný, ach, on snad byl přece neposlušný!“ A spěchaly do světnice, a tu ležel Brouček na posteli takový rozbitý. To pravé křídélko bylo celé pryč a ani sebou nehnul. A tu teprv počaly všechny tři plakat a plakaly a lomily rukama a plakaly, ale Brouček o ničem nevěděl a ani sebou nehnul.

A když tak plakaly, tu někdo spěchal k chaloupce pod jalovec. Byla to Janinka. Nikdo jí to nepověděl, ale ona jako by to věděla, už měla dvě lahvičky s sebou, tu jednu s olejem a tu druhou s vínem. A ony jí lomily rukama naproti a maminka tolik naříkala: „Ach, on snad byl přece neposlušný, ach, on snad byl přece neposlušný!“ Janinka spěchala do světnice a tu ležel Brouček na posteli takový rozbitý. To pravé křídélko bylo celé pryč, a ani sebou nehnul. Janince se sypaly z očí slzy jako hrachy, ale nelomila rukama. „Copak vy Broučka

tak necháte a nebudete nic dělat? Honem, Beruško, přines do džbánu rosu, honem!“ - A Beruška se honem k tomu měla, ale nemohla najít džbán a nemohla a nemohla. Až pak si najednou maminka vzpomněla: „I honem běž, holka, já jsem jej nechala na palouce stát.“

A Beruška honem běžela, nabrala do džbánu rosu a Janinka ji honem na Broučka stříkala a šplíchala. Ale Brouček se ani nehnul, a Janinka počínala už mít strach a slzy se jí zas sypaly z očí jako bráchy. A ještě stříkala a tím vínem milého Broučka omývala. A když ho tak zomývala, Brouček pootevřel oči a upřeně se na ni díval. Ach, to měla radost, a to měly radost.

Ale Brouček ani nepromluvil a už jim zas pod rukama omdlával. A tak ho Janinka zase omývala. Pak vzala tu druhou lahvičku a nalila mu do ran oleje. A když mu ten olej do těch ran lila, tu najednou přiletěl tatínek s kmotříčkem. Slunko ještě nevycházelo, ale kdosi jim řekl, že je s Broučkem zle, a ubohý tatínek byl celý pryč. Plakal a naříkal, a zas plakal, předhazoval si, že přece neměl nechávat Broučka tak samotného. Kmotříček ho chlácholil, vždyť prý všichni broučci lítají sami, a oni že také nikdy s nikým nelítali. Ale nechali všeho a letěli honem domů. A tu bylo pláče! Maminka zas plakala, kmotříčka plakala, Beruška plakala, tatínek plakal, kmotříček také plakal - jenom Janinka neplakala, ale celého Broučka olejem potírala. Brouček však o ničem nevěděl, ale už nebyl jako mrtvý, ale jako by spal.

A Brouček pořád spal a maminka měla pořád strach, že snad přece umřel. Ale když se počínalo rozednívat, tu se Brouček probudil a otevřel oči. Janinka se na něho usmívala. Chtěl něco říci, ale nemohl. „Chce se ti pít, vid', Broučku?“ ptala se Janinka. Brouček kývl očima a maminka mu honem podala koflíček s rosou. Brouček se napil a usnul, a když se zas probudil, už se trošku usmíval.

A tak se to pořád lepšilo. Už zase mluvil, ale jen slabounce, že ho bylo sotva slyšet. A když jim vypravoval, jak se mu to tam v zahradě stalo, tu maminka pořád bědovala: „Ach, on byl neposlušný!“ a tatínek se vadil, ale Janinka se na něj pěkně dívala a neříkala nic.

A už se měl Brouček zas dobře. Maminka mu snášela, co jen

mohla, kmotříčka mu posílala po Berušce jahody a vařené švestky a Janinka se chodila den jak den na něho dívat, a vždycky měla něco s sebou, kousek medu nebo kapinečku vína, aby se Brouček posílil. Však už mu křídélko zas rostlo, ale bylo takové slabounké, a aby lítal, nebylo ani pomyšlení. „Počkej, jen počkej,“ říkala Janinka, když u něho sedávala v trávě, „do jara se zotaviš a zas poletíš a budeš pěkně svítit.“

Však už byl podzim. Světla ubývalo a zimy přibývalo, a tak broučci, že už nikam nepoletí. Jen že se ještě sejdou pod jalovcem, protože Brouček nemohl dosud na krok z domu. A sešli se, kmotříčka a kmotříček, Beruška a Janinka. Pak tatínek ještě pozval toho broučka z roští, který Broučka tenkrát nesl na nosidélkách domů, i jeho tatínka. A tak si sedli kolem kamen, však už bylo zima, a povídali si. Brouček seděl vedle Janinky, ale neříkal nic. Maminka přinesla koláče s tvarohem a s mákem, ale Brouček pořád nic. Pak šla maminka s Beruškou ven, a když za chvíli zas přišly, tu nesly celé zrnko vína, jak se z hroznu utrhlo, takové krásně modré až do červena. „Postavte je tadyhle na stůl, to bude nejlepší,“ radil tatínek. Kohoutek už měl pohotově, vzal kladívečko, stopku vyrazil. Kohoutek nasadil a natočil do křišťálového koflíčku, až se to rdělo a přímo vyskakovalo. Beruška skočila se džbánem na palouk pro rosu, a tak si nalévali a natáčeli, pili a povídali. Ale Brouček pořád nic. Seděl vedle Janinky u samých kamen, a přece mu bylo skoro zima.

A ten starý brouček z roští prorokoval, že bude zlá zima, že to pozoroval na mravencích, a maminka počínala mít strach, že nebudou mít dost dříví, že se s tou Broučkovou nemocí nemohli dost zachýstat. Ale tatínek, i že mají dost, že jim beztoho vždycky hromadu zbylo. A kmotříček také tak mluvil. A počalo loučení. Pěkně se líbali a Pánu Bohu poroučeli. Brouček se jaksi bál a díval se na Janinku, a Janince se sypaly z očí slzy jako bráchy. Když byl Brouček ještě moc slabý!

A tak se rozešli. Kmotříček a kmotříčka a Beruška letěli pod dub, ten mladý brouček s tatínkem za dub do roští, Janinka tam k lesu do vřesu, a tatínek a maminka a Brouček stáli pod jalovcem před chaloupkou a dívali se za nimi. Když už je nebylo vidět, musel si Brouček hned lehnout do postýlky, tatínek pak s maminkou se sami

dali do práce. Nejdřív přinášeli z komory do kuchyňky hrách a kroupy a jáhly a krupici a mouku a čočku a jiskřičku másla, aby to měla maminka všechno po ruce. Pak nanosili do kuchyňky a do síně dříví, co se ho tam vešlo. Potom všechno všudy pěkně měkounkým mechem ucpali, takže nemohlo nikde ani profouknout, zavřeli zevnitř dveře na petlici, zastrčili špejlek, ucpali mechem dveře i okna - a teď ať si třeba mrzne! Ale maminka měla přeje jaksi strach. - Jen se ještě pomodlili:

Podvečer tvá čeládka
co k slepici kuřátka
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

Pac a pusu, „Pán Bůh s námi a zlý pryč!“ a lehli a spali a spali.

Ale dlouho ještě nespali a Brouček se probudil. Bylo mu zima, skoro se až drkotal. Nemohl to vydržet: „Maminko!“ Ale maminka spala. „Maminko!“ Ale maminka zase nic a Brouček - byl nějaký churavý a dal se do pláče. Vtom se maminka vzbudila.

„Broučku, copak ti je?“ - „Ach maminko, mně je zima.“

„I vždyť není tak moc zima, skrč se pěkně pod peřinku!“ - „Ach, maminko, já jsem skrčený, a mně je přece zima.“ Vtom se probudil tatínek, a když slyšel, že je Broučkovi pořád ještě zima - tak že aby maminka šla trošku zatopit. A maminka šla a trošku zatopila a bylo jim zas teploučko. A tatínek povídal, že je venku tyranská zima.

A tak si povídali, až zas usnuli. Ale netrvalo to dlouho a Brouček se probudil. Bylo mu zima, až se drkotal. Nemohl to vydržet. „Maminko!“ A maminka už měla spaní nějak přetřhané. Hned se vzbudila. „Maminko, mně je zima!“ - A tak nezbyvalo nic, než zas zatopit. A tak topili a topili. Drobátko spali a zas topili a topili. Ale Brouček pořád ještě, že je mu zima. Když ono tak tyransky mrzlo, a pořád víc a víc. Maminka už nevěděla, co si má počít. Dříví ubývalo a zimy přibývalo. „Tu máš, Broučku, vezmi si mou peřinu, ta je větší, já si vezmu tvou. „ A tak si vzal Brouček maminčinu peřinu a maminka si vzala Broučkovu a myslím, že hodně mrzla, ale neříkala nic. A Brouček také nic neříkal, ale tolik už nemrzl. Vzpomněl si však na Janinku.

„Tatínku, jestlipak má Janinka dost dříví?“ - „I má. Když jsem jí

říkal, aby k nám ještě přišla, tak jsem se jí tam na ně díval. Má ho - ani ho nespálí.“ - „A u kmotřičky také mají dost?“ - „I to víš. Ti ho mají vždycky dost. Vždyť dělali celé léto o samém dříví.“ - „A tam v roští, tatínku, také mají dost?“ - „I ti ho mají, že jsem se až podivil. To ani za dvě zimy nespálí.“ A tak byl Brouček rád, a když už si neměli co povídat, tak spali a spali.

Ale dlouho to netrvalo a Brouček se probudil. Byla mu zima, až se drkotal. Nemohl to vydržet. „Maminko!“ A maminka beztoho jaksi špatně spala. „Copak je ti, Broučku?“ - „Ach maminko, mně je zima.“ A tatínek se také probudil a také povídal, že je zima. A tak zas topili a přitom vařili polívčičku, ale maminka byla plna úzkosti a polínečka počítala. „Ach, co si počneme?“ - „I načpak si dělat starosti,“ těšil ji tatínek. „Dlouho už to trvat nemůže a bude zas jaro.“

A najedli se a ohřáli se, a když už si všechno pověděli, zas spali a spali. A dlouho spali, ale tu se Brouček probudí a je mu zima, až se drkotá. Nemohl to vydržet. „Maminko!“ A maminka skoro ani nespala: „Ach Broučku, snad ti není zas zima?“ - „Ach, je mně zima, už to nemohu vydržet.“ - „Ach, co my si počneme!“ bědovala maminka, ale šla a drobátko zatopila, ale jen pradrobátko, že to nebylo ani pozorovat. Když už neměla skoro žádné dříví! A tu se probudí tatínek: „Zatop, maminko, je tady zima!“ - „Ale vždyť jsem právě zatopila.“ - „I to není nic. Musíš hodně zatopit!“ - „Ale jen kdybych měla čím!“ - „Copak už nemáš dříví?“ - „I mám všeho všudy dvanáct polínek.“ - „Nu tak je přilož a bude teplo!“ - „Ale co potom?“ - „I zas nějak bude. Jenom pěkně poslechni! Poslušné broučky má Pán Bůh na starosti.“

A tak maminka vzala těch dvanáct polínek a všechna je přiložila na oheň, ale měla přece jaksi strach. Ale tatínek si liboval, že je hezky teploučko, a Brouček také a krčil se, že ho ani nebylo vidět. A tak si povídali, že už kolikrát bylo zle a že zas bylo dobře, a usnuli a spali a spali a spali.

Dobře se jim to spalo.

A bylo jaro. Všechno, všechno kvetlo, ale pravšechno - tráva po pás, rosa jako granáty - a ty včely tolik bzučely a ti cvrčci tolik cvrčeli, a tam dole u potoka slavík v křoví klokotal. „Aj, čas tvůj, čas milování!“

Kmotříčka a kmotříček byli s tatínkem ve světnici a něco si povídali. Beruška pomáhala mamince v kuchyni. Brouček byl venku a čekal na Janinku. Byl zas takový silný a vznášel se vysoko v povětří. A když Janinka dlouho nešla, letěl jí až k vřesu naproti. Však už šla a měla z Broučka radost. „Tak už zas, Broučku, poletíš. Ale budeš poslouchat?“ - „Ó, budu.“ - „A proč bys chtěl poslouchat?“ - „I, že si to všichni přejete, a pak aby se mně zas něco nestalo.“ - „Ó, to ty nebudeš poslouchat, a zas se ti něco stane, třeba ještě horšího.“ - Brouček chytil Janinku za ruku: „Však já budu přece poslouchat!“ - „Ano, až tě Pán Bůh naučí.“

Maminka už měla čokoládu a ty smažené věnečky na stole. Sedli, pomodlili se a nasnídali, a že tedy poletí. Brouček byl první venku. Povznesl se do výšky, letěl třikrát kolem - jakoby nic! - a spustil se u Janinky na zem. Všichni si stoupli kolem něho a tatínek začal: „Milý Broučku, vzpomeň si teď rok, když jsi poprvé letěl. Všichni jsme ti domlouvali, abys pěkně poslouchal, a víš, co se stalo. Toho bychom se byli nikdy nenadáli.“ Brouček už měl oči plné slz a díval se k zemi.

„I už ho nechte a polet' me!“ vpadl do toho kmotříček. „Však on si dá teď pozor.“

A letěli, ale jen pranizoučko a pomalinku, aby maminka a kmotříčka a Janinka a Beruška mohly stačit. Ještě však ani nebyli u potoka a maminka už nemohla dechu popadat. „Počkejte, já už nikam nemohu.“ A oni počkali a maminka plakala: „Tak jen leť, Broučku, však už tě snad napřesrok vyprovázet nebudu. Pán Bůh sám tě sprovázej!“

Rozloučili se a ony se vracely. Pokud bylo broučky vidět, pořád se ohlížely - až už je nebylo vidět. „Ach, jen kdyby poslouchal!“ začala maminka. „Já se bojím, že nebude.“ A byla by asi ráda slyšela, co si myslí Janinka. Ale Janinka přisvědčovala a neříkala nic. „I on bude, „ myslela kmotříčka. „Teď už má přece rozum a je dobrák. Ani mu to nedá.“ - „Ó, když mu to dalo poprvé,“ ozvala se Janinka, „dalo by mu to také podruhé.“

Ale já věřím, že ho Pán Bůh naučí poslouchat.“ - Maminka vzdychla a neříkala už nic. Letěla prapomalinku, a když přiletěla domů, dlouho to trvalo, než se zase vydýchala.

A oni letěli - okolo dubového lesa, dolů do údolí, mezi vinohrady a ze všech stran: „Zdař Bůh! Zdař Bůh!“ Brouček letěl napřed, tatínek a kmotříček za ním. Něco se domlouvali: „Já se přece bojím ho tam nechat, „ pravil tatínek. - „ I co,“ odporoval kmotříček, „kde hřešil, tam ať dělá dobrotu! Pořád u něho být nemůžeme, a chce-li neposlouchat, může všude neposlouchat. Já bych ho tam nechal.“

A už byli v té zahradě s tím pěkným domem. „Poslouchej, Broučku, ty tady zůstaneš! Tady hřešils, tady dělej dobrotu! My musíme letět na své místo tam za město. S Pánem Bohem!“ A letěli.

Brouček letěl rovnou cestou na tu vysokou hrušku, sedl si na samý vrcholek a díval se. Tamhle je ten růžový keř, kam Brouček spadl, když ho Pavlíček kloboukem udeřil. Tady pod tím jasanem večereři, a tady dál na tom trávníku si hráli na slepou bábu. Dnes je tam ticho jako v hrobě, nikde nikdo. Ani žádné světlo v oknech - okenice zavřeny - jako po vymření. Ale broučků všude plno. Jen se to míhalo a „Zdař Bůh! Zdař Bůh! Zdař Bůh!“ A tak Brouček také letěl a svítil a svítil a na nic nedbal a ničeho si

nevšimal a jenom svítíl a pořád svítíl. Přitom myslel na maminku a na Janinku, a že proč by neposlouchal? Ó, že bude poslouchat! A svítíl a svítíl, a ti kohouti kokrhali, a ty hvězdy začínaly blednout a bledly a bledly, a tam od východu se to tolik rdělo. A tu letí tatínek a kmotříček: „Broučku, polet', slunce už vychází!“

A letěli domů. U vřesu stála Janinka a čekala. „Zdař Bůh! Zdař Bůh! Zdař Bůh!“ - A ona také: „Zdař Bůh!“ - A Brouček se usmíval, protože poslouchal, a Janinka byla ráda a maminka byla teprv ráda.

A tak Brouček svítíl a poslouchal a pořád svítíl, na nic nedbal a ničeho si nevšimal, a jenom svítíl. Ale na tom pěkném domě už nebyly okenice zavřeny a ta velká paní s těmi kaštanovými kadeřemi seděla v zahradě pod jasanem a pletla punčochu. Děti si hrály na trávníku, ale byli jen dva, ta malá holčička a ten bělohavý Pavlíček. Měli tam bělounkého beránka s červeným páskem na krku. On se pásl a skákal, a oni skákali za ním a měli radost. Po Broučkovi se ani neohlédli. Ale ta paní pod jasanem se ohlédla a viděla Broučka a Brouček je také všechny viděl, ale nic nedbal a nic si jich nevšimal, a svítíl a svítíl a svítíl.

A když tam zas jednou po západu slunce přiletěl, tu se procházel po zahradě s tou velkou krásnou paní takový krásný malý voják v červeném kabátku a s malým kordem po boku. Něco si povídali. Pavlíček a Elinka kolem nich poskakovali a vytahovali tomu vojákovi kord a on si to nechal líbit. Brouček ho nemohl poznat, až pak přece poznal, že je to ten hodný kaštanový Fréda. A byl rád, ale nic nedbal a nic si jich nevšimal. Hleděl si svého a svítíl a svítíl, a maminka měla radost a Janinka měla radost a Brouček měl dobré svědomí.

A když tak jednou Brouček svítíl a svítíl, tu už k ránu se mu jaksi znechtělo svítit. Už ho také jako by křídélka bolela, a tak že poletí pomalounku domů, však že ho tatínek a kmotříček dohoní. A letěl, a už byl v lese, už byl za lesem, a tu slyší takový usedavý pláč. Brouček poslouchá, odkud to a co to. A byl to pláč, tam někde dole v trávě. A tak si letěl Brouček na to posvítit: Ale opatrně zdaleka. A když si tak na to svítí, tu vidí — ach, co on nevidí? - Takový hezounký, kulatý brouček sedí v trávě, celinký červený se sedmi

krásnými, černými puntíky - a ty oči, ty krásné černé oči! A ty oči tolik plakaly, a teď se na Broučka upřeně dívaly. Broučkovi jich bylo líto.

„Kdopak jsi? A copak se ti stalo?“ - „Já jsem Verunka. Já jsem byla u tetičky, a když mě už bolela křídélka, tak jsem si drobátko sedla, že si odpočinu, a já jsem usnula. A teď je tma a já nevím cestu a bojím se, a maminka pláče, že jsem se jí ztratila.“ - „Ty jsi Verunka? I neplač! Kdepak zůstáváte?“ - „My zůstáváme v růžtce.“ - „V růžtce? Vid', to je tam před potokem na mezi. I já vím, kde to je. Pojd', já tě tam zavedu a neplač!“

Však Verunka už neplakala. A letěli. Brouček letěl napřed, aby Verunka viděla na cestu, ale mohl na ní oči nechat. Pořád se ohlížel. Když byla taková krásná, celinká červená se sedmi černými puntíky! A ty oči, ty krásné oči! A už neplakaly. A tak letěli, ale neříkali nic. Brouček se díval na Verunku a Verunka letěla za Broučkem. Už byli na vrchu, už letěli z vrchu, už byli nedaleko potoka, po potoku vzhůru, už počínala mez, už bylo vidět růžtku, a u Verunku - vždyť oni celou noc nespali! Pořád Verunku hledali a teď, když viděli blížít se jakési světlo, letěli naproti. Verunku hned poznali, a to bylo radosti! Brouček se však otočil, a když se po něm ohlíželi, byl už tentam.

Však už na něho doma čekali. „Kdepak jsi byl; Broučku?“ ptal se tatínek. - „Já jsem musel zavést Verunku domů. Ona seděla v trávě a plakala, že se bojí a že neví cestu.“ - „Kdepak zůstávají?“ - „Tamhle za potokem na mezi v růžtce.“ - „A copak ti řekli?“ - „Nic. Já jsem honem letěl domů.“ - „No dobře,“ řekl tatínek. A jakoby nic. Ale maminka tomu byla ráda, a Janinka neříkala nic, ale také byla ráda, a Brouček měl posud čisté svědomí, a jakoby nic.

Druhý den letěl zas. Rovnou cestou do té zahrady u toho pěkného domu, a svítil a svítil, na nic nedbal a ničeho si nevšímal. Ale za nějakou chvílečku sedne si na hrušku na samý vrcholek, na nic nedbá a ničeho si nevšímá a počne mudrovat. „A proč já bych musel tady svítit! Ať svítím, kde svítím, jen když svítím. Tady je nás beztoho dost.“ A tak si to povídal, na nic nedbal a ničeho si nevšímal, sletěl však z hrušky a fir - vzhůru mezi vinohrady k lesu, přes vrch, podle potoka - tu je ta mez, tu na ní růžtka - a tu se Brouček zastavil.

Ohlížel se, chodil kolem, a tu k němu vyběhne z růžtky Verunka.

„Broučku! Však já vím, že jsi ty brouček. Také prý vám říkají svatojánské mušky. Ale vždyť ty ne jsi muška, ty jsi brouček, vid', Broučku?“ - „Ale jakpak ty víš, že já jsem brouček?“ - „I tatínek mně to povídal. On se po tobě včera ohlížel, a tys už byl pryč. A povídal, že to byl brouček a že jste hodní. A vid', vy lidem a jiným broučkům svítíte. Já bych hned chtěla být takovým broučkem.“ - „A poslouvej, Verunko, copak vy děláte?“ - „My? My povídáme lidem, kam se dostanou, jestli do nebe nebo do pekla.“ - „A jakpak vy to víte?“ - „I to my už víme. Když letíme nahoru, tak se dostanou do nebe, a když letíme dolů, tak se dostanou do pekla.“ - „Ale! A poslouvej, kampak se dostanu já, a maminka, a tatínek, a Janinka, a kmotříčka, a kmotříček, a Beruška?“ - „Kam? To já nevím. Počkej, já se zeptám tatínka, až přiletí domů.“ - „Kdepak on je?“ - „Letěl povídat lidem, kam se dostanou. Však on už brzy přiletí.“

A tu on letěl. Brouček ho spatří, a jako by neměl dobré svědomí, otočí se a pryč - vzhůru do vrchu okolo lesa, skrz vinohrady do té zahrady u toho pěkného domu, a svítil a svítil a svítil až do samého rána. „Broučku, už polet'!“ volali na něho tatínek a kmotříček. A letěli domů.

A druhý den zas tak. Brouček letěl nejdřív tam do té zahrady, drobátko svítil, pak si sedl na hrušce na samý vrcholek, na nic nedbal a ničeho si nevěšimal a počal mudrovat: „A proč bych já musel tady svítit! Ať svítím, kde svítím, jen když svítím! Tady je nás beztoho dost, a tam se dozvím, kam se dostaneme.“ A tak si to povídal a na nic nedbal a ničeho si nevěšimal, sletěl však z hrušky a fr - vzhůru okolo lesa, přes vrch, podle potoka - tu je ta mez, tu na ní ta růžtka, a teď se Brouček zastavil. Ohlížel se, jako by měl zlé svědomí, obcházel kolem, a tu k němu vyběhla z růžtky Verunka.

„Broučku, však ty se nedostaneš do nebe. Tvá maminka se tam dostane a ta Janinka také, ale ty ne.“ - „A pročpak ne?“ - „Já nevím, ale tatínek letěl šikmo na zem a povídal, že kdybys teď umřel, že by ses do nebe nedostal. Abys prý si vzpomněl, co je u vás to první.“ - „To první? Copak to je? Já nevím.“ - „I to je zlé, když ty to nevíš! U nás je to první mluvit pravdu, a hned to druhé je poslouchat. Víš -

tatínkovi to bylo líto, žeš mě přivedl, a že by ses přece neměl dostat do nebe, ale on musí mluvit pravdu.“ - „Ó, však já už vím, co je u nás to první. Ale já musím letět.“ - „A přiletíš zas?“

Ale Brouček už letěl. „Já nevím,“ - a letěl vzhůru do vrchu okolo lesa, skrz vinohrady do té zahrady u toho pěkného domu, a svítil a svítil a svítil až do bílého rána. „I už polet', Broučku!“ volali na něho tatínek a kmotříček. A letěli domů.

Doma byl Brouček jako zařezaný. Neříkal nic, ale druhý den to bylo zas tak. Nejdřív letěl tam do té zahrady, drobátko svítil, pak si sedl na hrušce na samý vrcholek, na nic nedbal a ničeho si nevšímal a počal mudrovat: „A proč bych já musel tady svítit. Jen když svítím. Tady je nás beztoho nazbyt a ona povídala, že by chtěla být také takovým broučkem.“ A tak si to povídal a na nic nedbal a ničeho si nevšímal, sletěl však z hrušky a fr - vzhůru, okolo lesa, přes vrch, podle potoka - tu je ta mez; tu na ní ta růžka, a tu se Brouček zastavil. Nevěděl, má-li, nemá-li. Ale tu k němu vyběhla Verunka.

„Broučku, však jsem si myslela, že přiletíš. Mám ráda broučky, když pěkně svítí.“ - „A poslouchej, Verunko, ty bys také chtěla být takovým broučkem?“ - „I kdybych nebyla Verunkou, já bych - -“

Ale tu najednou přiletí od potoka takový mladý rozzlobený Verunek. Celinký červený jako oheň a ty černé oči se mu jenjen jiskřily. A už se sypal na milého Broučka. „Ty kluku, ty darebo, ty tuláku - ty jsi špatný chlap, víš? Ty kluku! Však jsem tě tady už kolikrát viděl! Ty kluku, co ty tu máš?“ A přitom hned na Broučka dorážel.

Verunka se lekla a utekla domů. Brouček se také lekl a počal couvat. Ale Verunek za ním, a tu se tam u potoka vyskytl ještě jiný Verunek. „Pojď sem, pojď sem, tady je ten kluk!“ A on přiletěl a pustili se z obou stran do nebohého Broučka: „Ty kluku, proč ty si nejdeš po svých! Co ty tu máš, ty kluku!“ A jeden ho mlátil z pravé strany a druhý ho mlátil z levé strany.

Brouček couval a couval a jakžtakž se bránil, ale za jednu dostával dvě, a to pořádné. A pořád: „Ty kluku, ty kluku, proč si nejdeš po svých! Co ty tu máš, ty kluku!“ Až byli dole u potoka. Tu mu ten první Verunek takovou jednu dal, že se Brouček horem pádem převalil. „Tu máš, ty kluku, a ať se zde víckrát neukážeš!“

Pak už ho nechali a Brouček honem vyskočil a jakoby nic, ale ono nebylo jakoby nic. Tu levou zadní nožku za sebou jenom vlekl a moc ho to bolelo, ale styděl se plakat.

Co si počít? Ještě bylo brzy, a tam do té zahrady tak daleko! Zalezl do trávy a chladil si nožku v rose, až hvězdičky počaly blednout. Pak vrávoral domů. Ještě byl na cestě, když ho tatínek s kmotříčkem dohonili: „Copak je ti, Broučku? Vždyť se motáš.“ - „Tatínku, já jsem upadl a udeřil jsem se.“ - „Ty žes upadl? Kdopak to kdy slyšel!“ - „Ano, já jsem upadl na zem a udeřil jsem se tady do levé nožky. Ani jí nemohu hnout.“ - A když to tatínek slyšel a viděl, bylo mu Broučka líto a šel a trochu mu pomáhal. Ale kmotříček kroutil hlavou, neříkal však nic.

Maminka je viděla z okna a byla hned celá poděšená. „Copak se stalo? I pro pána krále, copak se stalo?“ - „I Brouček povídá, že upadl a že se udeřil. Ale já si to nemohu ani myslet.“ - „A tys upadl, Broučku, a moc ses udeřil?“ - „I ne moc, maminko, ale dost. Levá nožka mě moc bolí.“ A tak s Broučkem honem domů, a když nechtěl pranic večerět, tak tedy aby si šel lehnout, že do rána bude dobře. A Brouček si lehl, ale nespál, a ráno nebylo dobře. Levá nožička ho moc bolela a byla zapálená a oteklá.

A tak musel tatínek letět sám a Brouček zůstal ležet. Ale Janinka už spěchala a nesla s sebou olejíček z mateřídoušky. Neříkala nic a neptala se nic, ale pěkně Broučkovi celou nožku namastila.

Teprve když byla s Broučkem sama, začala: „Vid', Broučku, tys byl neposlušný, vid'?"

Ale Brouček ani necekl. - „Inu, když si to chceš nechat na svědomí - je mně to líto, ale já tě nutit nemohu. Však víš, kde zůstávám.“ A s takovou Janinka odešla.

Brouček mlčel, ale byl mrzutý. Druhý den však byl zas na nohou, a třetí den, že zas s tatínkem poletí. A letěl a jakoby nic. Na nic nedbal, ničeho si nevšímal, a svítil a svítil a svítil tam v té zahradě u toho pěkného domu.

Ta velká paní seděla pod jasanem a pletla punčochu, Elinka a Pavlíček si hráli na trávníku. Měli tam běloučkého beránka s červeným páskem na krku. On se pásal a skákal, oni skákali s ním a

měli radost. Po Broučkovi se ani neohlédli. Ale ta paní pod jasanem se ohlédla a viděla Broučka, a Brouček je také všecky viděl, ale nic nedbal, nic si jich nevšimal a svítíl a svítíl, a tak celou noc až do rána, a druhou noc zas tak, a tak celý týden, a tak celý měsíc. A dne už hodně ubývalo a noci hodně přibývalo, a Brouček býval hodně mrzutý. Nikoho si ani nevšimal, ani kmotřičky, ani Berušky, a Janinky jako by se skoro zas bál jako tenkrát na počátku, ale svítíl a svítíl a svítíl.

Až jednou, už zas k podzimku, drobátko zvečera svítíl, pak si sedl na hrušce na samý vrcholek a začal mudrovat: „Vždyť by to dlouho netrvalo a já bych tu honem zas byl. Už bude brzy zima.“

A tak si povídal a na nic nedbal a ničeho si nevšimal, sletěl z hrušky a frr - vzhůru okolo lesa, přes vrch, vedle potoka, tu je ta mez, tu na ní ta růžtka. Ale Brouček se už hned dole pod mezí pozastavil a poslouchal. „Copak to?“ Tam z růžtky se ozývá tolik zpěvu a hned zas tolik jáсотu a lomozu. „Copak to?“

A když se Brouček ohlížel, tu viděl tam výš na mezi malinkého broučka. Ležel v trávě na bříše se založenýma rukama a díval se a poslouchal. Brouček se k němu příkradl. „Zlatohlávku, copak to tu je?“ - „Ty nevíš? Verunka z růžtky má svatbu.“ - „I propána! Že má svatbu?“ - „Arcit', že má! Bere si mladého Verunka tamhle na druhé straně z šípku.“ - „Toho? Vid', je takový rozzlobený, a oči mu jen jiskří.“ - „Ano, když se zlobí. Ale dnes on se nezlobí. Vidíš, však jdou z růžtky ven.“ A oni šli z růžtky ven, vpředu Verunek s Verunkou - vedl si ji za ruku.

Jakmile to Brouček spatřil, ach, v něm se všecko obracelo, a jako by mu hlava hořela, a hned pryč a pryč. Letěl a letěl, až se octl u háječku. Pod skalou vysoký vřes, a v tom vřesu mech jako samet, a v tom mechu na samé skále krásná, krásná chaloupka. Brouček vrazil hned do chaloupky, ani nepozdravil, klesl na stoličku a dal se do pláče, a plakal a plakal a plakal, že se kámen mohl ustrnout.

„Broučku, Broučku, copak se ti stalo?“ ptala se Janinka. Ale Brouček nemohl ani slovíčka ze sebe vyrazit, a plakal a plakal. „Cože se ti stalo?“ Ale Brouček plakal a plakal.

Tak si Janinka k němu sedla, položila mu ruku na rameno:

„Slyšíš, Broučku, slyšíš! Cože se ti stalo, co? Slyšíš, ty můj milý Broučku, co?“ A Brouček plakal a plakal, až se vyplakal, a už jen vzlykal. „Cože se ti stalo, Broučku, co? Tak mně pověz!“ - „Ach, ona má svatbu.“ - „Kdo?“ - „Verunka.“ - „Která Verunka? Ta z růžtky? Vždyť já jsem si to tak myslela.“ - „Ano, a bere si toho Verunka. To on mě tenkrát tak ztloukl.“ - „To on?“ - „On. Já jsem tam byl u Verunky, ale jen okamžik, a ptal jsem se jí, jestli by chtěla být také takovým broučkem - ona mně jednou povídala, že by chtěla - a tu on přiletěl a začal mě tlouci, a zavolal si ještě jednoho, a pořád mě tloukli, až pak mnou praštili o zem. Od té doby jsem tam nebyl, a když jsem se tam dnes letěl podívat, oni mají svatbu.“

A už Brouček zas plakal a plakal, a bodejť by nebylo Janince Broučka líto.

„Ach, ach Broučku, vždyť já jsem se pořád toho bála, a ty ne, ne - že budeš poslouchat. Pamatuješ se? Vidíš, jak už zas byl neposlušný. Kterýpak poslušný brouček opustí své místo a letí, kam nemá letět! A pak, Broučku, Broučku, kdopak to jaktěživ slyšel, aby si brouček dělal známosti s Verunkou a aby si snad dokonce na ni myslel. Ne, to není poslušnost. Tak to Pán Bůh nechce. A co mne nejvíce na tebe mrzí, to je, Broučku, žeš tatínka a maminku obelhal. Vždyť tys řekl, žeš tenkrát upadl. To máš lež na svědomí.“ - „Ale vždyť já jsem nelhal. Já jsem spadl na zem.“ - „Ano, ale lhals. Oni si to jinak mysleli, a tys to chtěl. Nic se nevymlouvej! Tím to děláš ještě horší. Teď honem ještě leť a pěkně sviť, a pak to všecko vyznej.“

A Brouček si dal říci. Letěl a pěkně svítil, až se tatínek s kmotříčkem pro něho stavili. A letěli a nemluvili nic, ani slovíčko. A když se měli rozcházet, počal se Brouček zpovídat: „Prosím vás, tatínku a kmotříčku, - když jsem měl tenkrát tu vymknutou nohu, já jsem neupadl na zem. Dva Verunci se na mě sběhli a ztloukli mne.“ - „Verunci? A proč by tě oni tloukli?“ - „Já, já já - já jsem byl několikrát tam u té růžtky - prosím vás, odpusťte mně to! Mně je toho líto!“ - Tatínkovi vstoupili slzy do očí: „Ach, ach - ale, tak já ti to odpouštím,“ a Brouček mu políbil ruku.

S maminkou to bylo také tak. Dala se do pláče, ale že mu to odpouští, jen kdyby už upřímně poslouchal. A bylo zas jako dobře,

ale Broučkovi nebylo ještě dobře. Svítíl, svítíl, upřímně svítíl, ale byl vždy jako opařený a skoro nic nepromluvil.

Jednou, už hezky pozdě, když všichni ulehli, myslela maminka, že Brouček spí, a začala tatínkovi potichoučku vypravovat: „Tak zde byla Janinka a povídala, že už bude čas, abychom Broučka oženili.“ Brouček však nespal a slyšel to. „Ne, ne, maminko, já se nebudu ženit.“ - „J mlč! Proč by ses neženil?“ - „Ne, já se nebudu ženit.“ - „I však ty se budeš ženit“ - „Ach maminko, já se nebudu ženit!“ - „Nu, tak nechť! Ale teď už spi!“

A Brouček spal. Ale druhý den se stavil u Janinky. „Já se nebudu ženit!“ - „Ty že se nebudeš ženit? A proč by ses neženil?“ - „Vždyť se každý nemusí ženit.“ - „Kdo nemůže, nemusí, ale kdo může, musí. Poslušný brouček se aspoň každý žení, když může. Tak to Pán Bůh chce. A teď si dej pozor, chceš-li proto poslouchat, že se to tobě nebo někomu jinému líbí, anebo proto a jedině proto, že to tak Pán Bůh chce.“ - „Ale vždyť vy jste se také nevdala.“ - „Nevdala - protože jsem nemohla. Beruška nemůže jít a nemůže si někoho namlouvat. Ona musí čekat, až si nějaký poslušný brouček pro ni přijde. A když žádný hodný brouček nepřijde, tak zůstane do smrti svobodná a ví, že proto nikdo pro ni nepřišel, že to Pán Bůh tak chtěl. Tak to je, Broučku, tak! Teď to ještě nespěchá, ale budeš se ženit, protože to Pán Bůh tak chce. Vždyť už je maminka stará a začíná jaksí churavět. Copak nechceš, aby si mohla trochu odpočinout? Tak už jen leť! Však už to dlouho nebude trvat.“

A Brouček neříkal nic a letěl a svítíl a svítíl. Však už to dlouho netrvalo a počínalo být zima. A tak broučci, že už nikam nepoletí. Jen že se ještě u Janinky sejdou. A sešli se kmotříček a kmotříčka a Beruška, a tatínek a maminka a Brouček, pak ještě ten mladý a starý brouček z roští, a povídali si a měli se dobře. Brouček seděl vedle Janinky, byl dobré mysli, ale neříkal nic.

Maminka měla ze zimy veliký strach. Dříví že mají dost, ale že je taková daremná, že neví, jestli to přečká.

Ale ten starý brouček z roští prorokoval, že nebude zlá zima, že to pozoroval na mravencích. A tak si povídali, až zas započalo loučení, a každý si letěl po svém. Janinka stála před chaloupkou

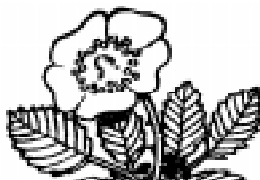
v mechu a dívala se za nimi. Však už bylo zima. Maminka si hned lehla a tatínek s Broučkem se dali do práce. Všecko snesli do kuchyňky, zavřeli zevnitř dveře na petlici, zastrčili špejlek, ucpali dveře i okna mechem a teď - ať si třeba mrzne! Ale maminka měla přece jaksi strach.

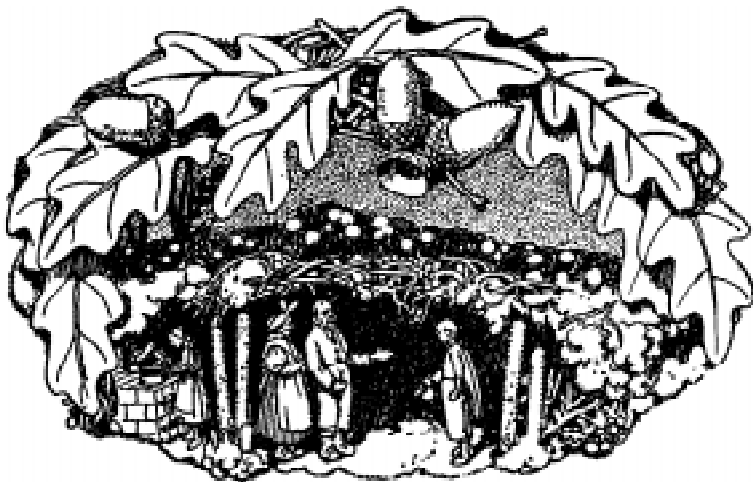
Ještě se pomodlili:

Podvečer tvá čeládka
co k slepici kuřátka
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

Pac a pusu, a spali a spali a spali.

Dobře se jim to spalo.

A bylo jaro. Všechno, všechno kvetlo, ale maminka byla jaksi moc daremná. „Milé dítě, nesmíš s tím ženěním odkládat. Vidíš, já už nikam nemohu.“ A tatínek už měl plán hotový. Dozadu do dvora že přistavějí světničku, tam že se oni dva odstěhují, a ti mladí že budou hospodařit.

„Ale prosím vás, maminko, kohopak bych já si vzal? Vždyť já nikoho neznám.“ - „I vždyť ty někoho přece znáš. Jen když bude hodná a poslušná. Janinka ti poví.“

A tatínek už ani nečekal. Noci se jim zdály být ještě chladné, a když nemohou letět, že budou stavět. A stavěli. Kmotříček jim pomáhal a do svatého Jana byla světnička hotová, taková krásná, jako malovaná.

„Tak, Broučku,“ začala jednou Janinka. „Teď za tou nevěstou! Vždyť vidíš, že maminka už ni - kam nemůže.“ - „Ale když já žádnou neznám.“ - „I kdybys jen chtěl, však ty bys znal. Dej si pozor, abys nebyl zas neposlušný!“ - „A kohopak bych já znal?“ - „Koho? Copak neznáš Berušku“ - „Berušku? Tu? Ona se vždycky se mnou vadila, vždycky se mi smála, a nic mě nemá ráda.“ - „I bodejť by tě neměla ráda! A teprve bude mít, až jen si ji vezmeš! A je hodná a poslušná.“ - „Ale já bych raději -“ - „Broučku, nemysli na to, co není, a drž se toho, co je. Berušku znáš a víš, že je poslušná, a jiné neznáš, a já nemám žádnou tak ráda jako Berušku. A maminka a

tatínek by tomu také byli rádi, kdyby sis ji vzal. Pomysli si, že by sis vzal jinou a ona by maminku jen hněvala. My bychom ji pak nemohli mít rádi a tebe by to mrzelo.“

A tak už Brouček neřikal nic. Letěl a svítil, na nic nedbal a ničeho si nevšímal, ale svítil a svítil a myslel při tom na Berušku.

„Tak, Broučku, copak ti říkala Janinka?“ ptala se maminka. „Abych prý si vzal Berušku, že je hodná a poslušná.“ - „I arcit'. Já o hodnější nevím a tatínek také ne. Tak jen tam jdi a řekni o ni!“ - „Maminko, já tam nepůjdu.“ - „Milé dítě, kdopak by tam šel? To ty tam musíš jít! Vždyť oni tě budou rádi vidět. Vidíte, tatínku, aby šel sám?“ A když tatínek, že ano, tedy zůstali na tom, že zítra přiletí Brouček o něco dříve a že si ke kmotříčkovi zajde.

A tak druhý den přiletěl Brouček o něco dříve. Pěkně se umyl a vykoupal, a že poletí na námluvy. Mamince kanuly slzy po tváři. „Tak jen jdi! Hledej, co by se Pánu Bohu líbilo, a dobře pochodíš!“ A Brouček šel. Pod dubem ho viděli z okna a kmotříček mu vyšel naproti. „Vítám tě, Broučku. Tak pojď dál!“ A Brouček šel dál. Berušku jen tak zahlédl, jak šla do kuchyně, ale kmotříčka mu podávala ruku. „Vítám tě, Broučku. Copak nám neseš?“ A když tam Beruška nebyla, tak Brouček se neostýchal. „Milá kmotříčko, maminka je jaksí churavá a chce, abych se oženil. Já bych vás tedy prosil, jestli byste mně nechtěli dát vaši Berušku.“

Kmotříčka se na Broučka tak hezky dívala, jako by tomu byla ráda, ale tu vpadl do toho kmotříček: „Milý Broučku, my máme tvého tatínka rádi a maminku také, a tebe také jsme mívali rádi, ale víš, že máme jen Berušku a že bychom zůstali sami. Proto si to musíme rozmyslet. Víš co? Přijed' si ode dneška za týden a my ti povíme.“

A Brouček se už nezdržoval. Dal s Pánem Bohem a šel domů. Myslel, že je všechno v pořádku. Ale maminka se jaksí zarazila. Ona myslela, že hned řeknou ano, a skoro ji to mrzelo, že se chtěli rozmýšlet. A když Brouček o tom přemýšlel, napadlo ho také, že by za týden mohl kmotříček říci, že mu ji nedá. A počal mít strach. „I jen se neboj!“ těšila ho Janinka. „Jen buď pokorný, ať už ti ji dají nebo nedají!“

A Brouček svítil a svítil, na nic nedbal a ničeho si nevšímal, a

svítil a svítil a myslel na Berušku. A když týden uplynul, přiletěl Brouček o něco dříve domů, pěkně se umyl a vykoupal a šel pod dub ke kmotříčkovi.

Viděli ho z okna, ale vstříc mu nevyšli. Berušku nebylo nikde ani vidět, kmotříčka se jaksi smutně na Broučka dívala, a - „Milý Broučku,“ začal kmotříček, „my máme tvého tatínka rádi a maminku také a tebe jsme mívali rádi, ale víš, že máme jen Berušku - a my se bojíme, že budeš neposlušný a že by se měla Beruška s tebou zle. A tak my ti ji nemůžeme dát.“

Brouček byl jako omráčený. Ani nevěděl, kde mu hlava stojí, ale nějak se přece dostal ze světnice, a jako by mu hlava hořela, letěl a letěl u háječku pod skalou krásný vysoký vřes, v tom vřesu mech jako samet, a v tom mechu krásná chaloupka. Brouček hned do světnice, ani nepozdravil, klesl na stoličku a dal se do pláče, a plakal a plakal, že se kámen mohl ustrnout. „Broučku, Broučku, copak se ti stalo?“ ptala se Janinka. „Slyšíš, Broučku, cože se ti stalo? Pověz!“

A Brouček povídal: „Oni mi ji nedají.“ - „Že ti ji nedají? A proč ti ji nedají?“ - „Že prý mají jen tu a že prý já budu neposlušný a že by se měla se mnou zle.“ A už zas plakal. „I můj milý Broučku, jen se pěkně pokoř a neplač! Vždyť mají jen tu, vid’? A myslíš, že už budeš vždycky poslušný Jen si nedůvěřuj! A kdybys měl být neposlušný, to by se měla Beruška s tebou zle. Já ti povím: Jen se pokoř a buď poslušný, však já o tom s kmotříčkem promluví.“ A Brouček už neplakal a letěl domů.

Maminka už byla plná úzkosti. „I můj ty Broučku, copak jsi tak uplakaný?“ - „Když oni mně ji, maminko, nechťejí dát! Že prý budu neposlušný. Oni si to myslí.“ - Maminka byla celá udivená. Toho by se byla přece nenadála. Neříkala však nic a tatínek také nic, ale mrzelo je to oba, až se maminka dala do pláče. „I neplačte, maminko! Já jsem byl neposlušný, ale já si přeji už poslouchat. Však Janinka s kmotříčkem promluví.“

A jednou po slunce západu si Janinka u cesty na kmotříčka počkala. „Kmotříčku, buďte tak laskav, zastavte na okamžik!“ - A kmotříček se zastavil. „Tak vy nechcete Broučkovi Berušku dát! Pročpak? Že byl Brouček neposlušný? On toho lituje a přeje si už

poslouchat. A kmotříčku, jestlipak jste vy byl vždycky poslušný, podívejte se mi do očí!“ Ale kmotříček se díval na zem. „A copak vy chcete s tou vaší holkou vyvádět? Jen si dejte pozor, aby vám nezůstala sedět. Tak. To jsem vám chtěla říci. S Pánem Bohem, kmotříčku!“ Kmotříček byl celý spletený. Letěl a svítil, a když už měl letět domů, povídá tatínkovi: „Řekněte tomu vašemu Broučkovi, aby se k nám zítra přišel podívat.“ A druhý den přiletěl Brouček o něco dříve, pěkně se umyl a vykoupal a šel se podívat ke kmotříčkovi.

Kmotříček ho viděl z okna a šel mu naproti. „Vítám tě, Broučku: Tak pojď dál!“ A Brouček šel dál. „Já jsem si to rozmyslel, milý Broučku, a když vidím, že toho lituješ a že si už přeješ poslouchat, já bych proti tomu nic neměl, kdyby si tě Beruška vzala. Musíš se jí zeptat“ - „A kdepak je?“ - „Vaří v kuchyňce večeři.“ A tak šel Brouček za Beruškou do kuchyňky. Už ji dávno neviděl. Byla taková silná a -krásná. Stála u ohniště a vařila brambůrky celá červená, ažaž hořela, buď že jí plamen do obličeje sálal, anebo že byla v rozpacích.

„Vítám tě, Broučku. Copak mi neseš?“ - „I milá Beruško, oni chtějí, abych se ženil, a kmotříček mně řekl, že by proti tomu nic neměl, kdyby sis mě vzala. Abych prý se tě zeptal. Tak Beruško, nechtěla by sis mě vzít?“, - „Já, já - víš, Broučku, já jsem tě mívala ráda, ale - já, já - víš co? Já si to rozmyslím. Přijď zas zítra!“

A s takovou Brouček odešel. Maminku to mrzelo, že se chce Beruška teprve rozmyslet, a Broučkovi to také milé nebylo, ale byl krotký a pokorný a Janinka mu to schvalovala. „Nic si z toho nedělej! Je-li Beruška hodná, však ti ji Pán Bůh přece dá, a není-li hodná, buď rád, že ti ji nedá. Jen tam zítra zas jdi!“

Však už toho Beruška litovala. „Copak jsi mu řekla, Beruško?“ ptal se jí kmotříček, když přišla do světnice. „Já, já - já jsem mu, tatínku, řekla, že si to musím rozmyslet.“ - „Rozmyslet? Copak si chceš rozmyslet? Či nemáš Broučka ráda? A neřekl ti, že já jsem ho poslal?“ - „I já, já - ten brouček z roští není neposlušný.“ - „Brouček z roští? I co je tobě do broučka z roští? Kdyby on byl přišel, tak by byl Brouček nepřišel. Ale Brouček přišel a říkal o tebe. A že byl neposlušný? On toho lituje a už poslouchá. A ty nechceš poslouchat? Nejsi-li ty desetkrát horší nežli Brouček!“

Víc ji kmotříček neřekl. A Beruška plakala a celou noc nespala a plakala, a když Brouček druhý den zas přišel, byla Beruška v kuchyňce a vařila brambůrky - celá červená, až až hořela, buď že jí plamen do obličejce sálal, anebo že byla uplakaná. „Vítám tě, Broučku.“ A už zas plakala. „Copak, Beruško, pláčeš?“ - „Ach, odpusť mně to, Broučku, že jsem se chtěla teprv rozmýšlet.“ - „A chtěla by sis mě vzít?“ - „I bodejť že bych chtěla!“ A vzala Broučka okolo krku a měli se rádi.

A tak maminka, aby prý se se svatbou neodkládalo. Ale asi týden to přece ještě trvalo. Když se muselo všecko omývat a cidit! A než se všichni hosté pozvali! A než se všechny koláče upekly! To jich bylo! Ani se nemohly v komoře na prkna vejít. A Janinka, že jim pošle tři zrnka vína, taková krásná modrá až do červena, tak jak se z hroznu utrhla. A poslala. Zjednala černého brouka kovářika, a on jim je na kolečku zavezl. A Janinka mu dobře zaplatila, ale kmotříčka mu přece dala trochu mouky a krupice a jiskřičku másla a tři hodně veliké koláče. Ten byl rád! Když měl doma hromadu dětí!

A byla svatba. To bylo hostů! A když byli všichni pohromadě, šli ven pod dub, Brouček a Beruška, tatínek a kmotříčka, kmotříček a maminka, Janinka a ten starý brouček z roští a pak ti ostatní.

„Tak si podejte ruce!“ začal kmotříček a Brouček a Beruška si podali ruce. „A ty, Broučku, vyznej, chceš-li mít Berušku vždycky rád a vzdávat jí patřičnou čest.“ A Brouček vyznal, že ji chce mít vždycky rád a vzdávat jí patřičnou čest. - „A ty, Beruško, vyznej, chceš-li mít Broučka vždycky ráda a dobře poslouchat.“ - A Beruška, že ho chce mít vždycky ráda a dobře poslouchat. - „A tak buďtež v tisíce tisíců a žehnej vám Hospodin!“ A všichni opakovali: „Bud' tež v tisíce tisíců a žehnej vám Hospodin!“ A šli zas do chaloupky a jedli a pili a zpívali a povídali a zas zpívali a byli rádi a měli se dobře.

A když tak zpívali, tu viděl Brouček oknem tam výš na mezi za dubem malinkého broučka zlatohlávka. Ležel v trávě na bříše se založenýma rukama, díval se a poslouchal. Brouček vzal honem dva koláče, jeden tvarohový a druhý makový, a běžel ven. „Zlatohlávku, pojď sem! Já mám dnes svatbu.“ - „Však já vím, že máš,“ - „Tak tu máš, na, koláč!“ A dal mu koláč, ba dva, jeden tvarohový a jeden

makový, a zlatohlávek byl tolik rád a utíkal domů.

Slunko už vycházelo, když všichni vstali, aby vyprovodili Berušku pod jalovec. Byli veselí, pokřikovali a zpívali, jenom kmotřička potichoučku plakala. A bylo po svatbě. Tatínek a maminka se odstěhovali na dvůr do světničky a Beruška začala hospodařit. Hezky se jim vedlo a měli se rádi. Brouček a tatínek svítili. Beruška vařila a uklízela, maminka jí radila a pomáhala.

Ale dlouho to netrvalo. Jednou ráno, když slunko zapadlo, seděli u snídaně. Polívčička stála na stole a Brouček se modlil:

Ó náš milý Bože,
povstali jsme z lože
a pěkně tě prosíme,
dejž, ať se tě bojíme,
bojíme a posloucháme,
a přitom se rádi máme.

Ještě neřekl Amen, a báb - maminka spadla se stolice na zem a bylo po ní. Honem k ní běželi, kropili na ni, křísili ji a volali a plakali, ale nic naplat. Bylo po ní. Ach, to měli žalost!

A tak jí u potoka pod olšičkou vykopali hrobeček, zaplakali, pěkně ji tam uložili a třetí den tam kvetla chudobička, bílá jako mléko. Však tam kvete podnes. A ta bělounká chudobička vedle - ta je tatínkova. Když on si to bral moc k srdci! Svítil a svítil, ale chřadl a světla mu ubývalo, až pak, že už nemůže, a zůstal doma. A co se nestalo! Jednou večer - pod jalovcem už byli po večeři - příběhne kmotřička: „I prosím tě, Broučku, neviděls kmotřička? On dosud není doma, a slunce je už tak vysoko. Ach, já jsem plna strachu., - „Ne, kmotřičko, já jsem ho neviděl.“ - A tatínek počal mít také starost. „Ach, to se mu něco stalo, jděte ho hledat!“

A šli ho hledat. Volali a plakali, lítali a běhali, ale nikde nic, a nikdo o kmotřičkovi nevěděl. To bylo nářku! Janinka kmotřičku těšila a těšila, ale kmotřička se nedala potěšit. Když už to trvalo druhý den! A teprv třetí den vypravoval Brouček; že tam v lese pod dubem nedaleko cesty vyrostla bělounká chudobička, a ta že tam nikdy nebývala. „Ach, to je jeho chudobička, ona ho ta žluna přece sežrala, ach, ach!“ a plakali a naříkali. A tatínek chřadl a chřadl. „Však já už

tu také dlouho nebudu, jen se mějte rádi a poslouchejte!“

A když jednou tatínek dlouho nešel k snídani, šel se Brouček po něm do světničky podívat, a tu on ležel na postýlce, nožičky sepjaté a celý ztuhlý. Ach, to byl zas zármutek na zármutek!

A tak mu pod olšičkou u potoka vykopali hrobeček, zaplakali, pěkně ho tam uložili a třetí den tam vykvetla chudobička, bílá jako mléko. Však tam kvete podnes.

„Kmotříčko, zůstávejte u nás! Nebudeme tak sami!“ prosili Brouček a Beruška. Ale kmotříčka, že ne. „Ne, ne, milé děti, já musím doma umřít, a od nás mne zanesete tam do lesa pod dub, rozumíte?“ A tak zůstali sami. Brouček a Beruška sami, kmotříčka sama, Janinka sama, jen tam v roští se ten mladý brouček oženil a byli staří i mladí pěkně pohromadě.

A tak zas svítili a svítili, a když už slunce vycházelo, čekával Brouček na toho mladého z roští, a letěli spolu domů. A svítili a svítili, a ta veliká silná paní v tom pěkném domě sedávala u stolu a psávala dlouhá psaní, a ta malá holčička byla už taková velká a krásná. Mívala dlouhou, bělounkou zástěru a pomáhala v kuchyni kuchařce.

A ten bělohlavý Pavlíček - ne, ten tam nikde nebyl. Myslím, že byl někde na školách.

A byl podzim. Světla ubývalo a zimy přibývalo, a tak broučci, že už nikam nepoletí. Jenom že se všichni ještě sejdou, a když si to kmotříčka tak moc přála, tak že se sejdou u ní. A sešli se ti z roští, mladí i staří, Janinka a Brouček s Beruškou. Měli koláče s tvarohem a mákem a Janinka jim poslala po kováříčkovi zrnko vína, tak jak se z hroznu utrhlo, takové krásné modré až do červena. A seděli kolem kamen a povídali, ale jaksi jim to nešlo. Když tam kmotříček už nebyl, a tatínek také ne, a maminka také ne! Pořád si na ně vzpomínali.

A tak se pomodlili a počali se loučit.

Ti z roští spěchali tam za stráň do roští, Janinka do mechu mezi vřes, ale Brouček s Beruškou zůstali u kmotříčky, a že jí to všechno na zimu ucpou a urovnají. A ucpali jí to a urovnali, a když už letěli domů, povídal Brouček: „Poslouchej, Beruško, pojďme také Janince pomoci.“ A šli. Janinka si to právě snášela z komory do kuchyňky. „Janinko, my vám jdeme pomoci. To jsme hloupí, že nás to dříve

nenapadlo, vid'ete!“ - „I toto, milé děti! Vždyť já si to ještě mohu udělat sama. Až leda bych nemohla. Ale když jste přišli, tak mně pomozte!“ - A pomohli jí. - Pak se dali doma do práce. Však už bylo hodně zima. Snесли všechno do kuchyňky, zavřeli dveře na petlici, zastrčili špejlek, ucpali dveře i okna mechem, a teď - ať si třeba mrzne!

A pomodlili se a lehli a spali a spali. To se jim to spalo!

A bylo jaro. Všecko, všecko kvetlo, ale kmotřička již o tom nevěděla. Když ji přišli Brouček a Beruška poprvé navštívit, byla bez sebe. Honem ji vynesli na sluníčko, a ona otevřela oči a ještě se jednou na ně podívala, ale pak bylo po ní. A tak zas plakali. A Janinka plakala a ti broučci z roští plakali, a když to tak kmotřička chtěla, zanesli ji do lesa pod dub. Vykopali hrobeček, pěkně ji do něho uložili, zaplakali a třetí den tam vykvetla chudobička, bílá jako mléko. Však tam obě podnes kvetou.

„Ach, teď jsme tak sami!“ naříkala Beruška. „I nenaříkej,“ těšila ji Janinka. „Jenom pěkně poslouvejte! Já jsem vás měla vždycky ráda, a čím víc budete poslouchat, tím vás budu mít raději.“ A oni poslouchali a měli se rádi.

Ale ti broučci z roští - co se jim nestalo! Pod jalovcem už spali, a tu se najednou přiznenou ti z roští celí vyděšení a tlukou na dveře.

„Kdopak to? Copak to?“ - „Ach, to jsme my z roští. Už jsme spali a tu přijeli lidé s vozem, počali na něj nakládat naše roští a chaloupku nám celou zbořili. Sotva jsme utekli. Ach, co si počneme!“ - „I neplačte! Vždyť zas nějak bude. Pojd'te zatím k nám!“

A honem jim otevřeli a pěkně jim ustlali a ráno už byli Brouček s Beruškou domluveni. „Víte co? Ta chaloupka támhle pod dubem je teď prázdná a my ji nepotřebujeme. Zůstávejte tam a budeme

mít k sobě blíž.“ A oni, že ano, a byli rádi a hned se tam odstěhovali. Však toho mnoho neměli. Když o všechno přišli! Proto jim Beruška poslala také ještě mouku a krupici a máslo, a Janinka jim toho také hromadu poslala.

A broučci zas svítili a svítili a měli se rádi. A tam v té zahradě u toho pěkného domu, když tam jednou Brouček přiletěl, procházel se krásný voják: červený kabátek se zlatým límcem a krásný palaš po boku, a prováděl tu velkou silnou paní s kaštanovými kadeřemi - však už se jí hodně bělaly. A za nimi zas takový krásný voják a prováděl takovou krásnou, krásnou pannu a něco si povídali. Toho prvního Brouček hned poznal, to byl ten hodný kaštanový Fréda, a Elinku také poznal, ale toho druhého nepoznal a nepoznal. Byl cizí. Nechtěl! Však Brouček o ně nedbal a skoro si jich ani nevšímal, a svítil a svítil.

Ale doma býval přece často mrzutý a na Berušku někdy tak broukl, že měla hned plné oči slz.

„Broučku, copak jsem ti udělala?“ ptávala se Beruška, ale Brouček ani neodpověděl. Když ten brouček z roští měl už malého broučka a ten jim běhal naproti: „Tatínku, tatínku!“ A ono to Broučkovi bylo líto.

A když jednou přiletěl Brouček zas tak zamračený a ani nepromluvil, ptala se ho Beruška u večere: „Ale Broučku, copak je ti? Tak se mračíš a ani nemluvíš.“ - „Ach, co mi je! Ti tam z roští mají už dva malé broučky a my jsme pořád sami.“ - A Berušce stály v očích slzy jako hráchy, a když se Brouček na ni podíval, viděl, jak se jí sypaly po tváři, až jí jedna spadla na talíř do polívky. Broučka to bodlo. Honem se chopil své dřevěné lžičky, a třebaže mu hrachová polívčička ze všech nejméně chutnala, snědl jí plný talíř a už ani nemukl. Ale když se Brouček druhý den stavil u Janinky, začala ona: „Poslouchej, Broučku, já jsem tuhle byla u Berušky a ona byla celá uplakaná. Já jsem se jí ptala, co jí je, ale ona, i že nic. Ale já se bojím, že ty s ní vždycky pěkně nenakládáš. Poslouchej, to by ještě scházelo! Nevíš, jaká jí patří čest? Či chceš být zas neposlušný!“ - „I já - když je nás teď tak málo! Jindy svítil kmotříček a tatínek, a teď jsem jen já. To nebudou lidé vidět.“ - „Ale Broučku, jaké ty si děláš starosti!

Jen ty sám pěkně svít' a o lidi se nestarej! Copak si tě oni objednali? Ne, Pán Bůh si tě objednal, a kdyby chtěl, dovedl by si vás rozmnožit v tisíce tisíců.“

A Brouček letěl a svítil a svítil, celou noc pěkně svítil. A když letěl ráno domů, a když už byl za potokem, a už ve stráni u samého jalovce, tu slyší: „Tatínku, tatínku!“ a takový roztomilý malounký brouček batolil se mu naproti. „Tatínku, tatínku, copak mě neznáte? Vždyť já jsem váš Broučíněk a už na vás čekám. A Janinka na vás také čekala, a když jste tak dlouho nešel, tak šla domů. A vid'te, tatínku, tu starou kolíbkou mně dáte pěkně obarvit. Maminka ji snesla z půdy, ale už je taková škaredá. Vid'te!“

Tatínek byl celý vyjevený a Beruška stála u chaloupky ve dveřích a srdce jí plesalo a tolik se smála.

„I ty můj Broučínku, i ty můj Broučínku!“

A hned si tatínek sedl, vzal Broučínka na kolena a počal si ho prohlížet. A on vám měl oči jako tatínek a nosíček jako tatínek a všechno navlas jako tatínek a tolik toho napovídal. Ach, to byla radost! A měli se rádi. Tatínek svítil, maminka s Broučínkem hospodařila a učila ho hezounké modlitbičce: „Ó můj milý Bože, dej, ať jsem pěkně poslušný!“

A dlouho to netrvalo - když tatínek letěl zas jednou domů a když byl za potokem, a už ve stráni, tu mu přiběhl Broučíněk naproti: „Tatínku, tatínku, máme malininkého Broučíníka. Vidíte, on vám jde naproti.“ A Broučínínek mu šel naproti a tatínek už ho měl v ruce a zdvihl ho do povětří a tolik se smál. A Beruška stála ve dveřích, a srdce jí plesalo, a tolik se smála. Ach, to byla radost! A měli se rádi a tatínek svítil a maminka hospodařila a broučci si před chaloupkou hráli.

A dlouho to netrvalo, když tatínek letěl jednou zas domů a byl už za potokem, tu mu běželi Broučíněk a Broučínínek naproti: „Tatínku, tatínku, my máme berušku, takovou hezounkou. Vidíte, ona vám jde naproti. Ale ještě neumí moc běhat.“ A ta malá beruška šla tatínkovi naproti. „Tatínku, tatínku, jakpak mě budete říkat? Janinka nám přinesla med a povídala, že se budu jmenovat Beruška, ale maminka povídala, že ne, že se budu jmenovat Janinka.“

Tatínek byl celý vyjevený a Beruška stála u chaloupky ve dveřích, a srdce jí plesalo, a tolik se smála. „I ty má malá beruško, i ty zlatá má beruško! Vždyť ty máš očka jako Janinka a nosíček jako Janinka a všecko navlas jako Janinka. To ti musíme říkat Janinka.“ A maminka byla ráda a ta malá beruška byla ráda a všichni byli rádi a měli se rádi. A tatínek svítil a maminka hospodařila a broučci si před chaloupkou hráli.

„Dejte mně na Janinku pozor, ať mně ji luňák nevezme!“ říkávala maminka. - „Ó, však my dáme pozor!“

A dávali pozor. Ale jednou přiběhli domů: „Maminko, maminko, byl tu luňák. Ale nevzal nám Janinku. On se nás bál.“ A maminka byla celá ulekaná. „Opravdu! Byl to luňák?“ - „Byl to luňák. Takový velikánský, a měl zelená křídla a dlouhanánské vousy, a tolik bzučel.“ - „I to nebyl luňák. Luňák má zobák a peří.“ - „Peří? Tak to nebyl luňák. Ale bzučel a měl dlouhanánské vousy.“ A maminka byla přece ráda, že jí to Janinku nevzal.

A dlouho netrvalo a měli zas malounkého broučka, a zas to dlouho netrvalo a měli malounkou berušku, a tatínek měl radost a mamince srdce plesalo. Ale tatínek začínal mít už starost. „I, já ani nevím, jak jim budeme říkat. A kampak si je dáme?“ - „I však si na nějaká jména vzpomeneme. A vždyť tu světničku do dvora máme ještě prázdnou.“ A dlouho. to netrvalo a měli Broučička a měli Janouška a měli Janínka a měli Svatojánka a měli Berušku. Deset jich měli, sedm broučků a tři berušky. Ale Beruška byla na jednu nožku chromá. Ani nemohla na ni stoupnout, běhala však přece dost. A když nemohla, vzali ji broučci na ramena a pěkně ji nosili.

A měli se rádi. Tatínek svítil a maminka hospodařila, a všech deset broučků běhávalo pohromadě. Maminka se za nimi dívala a srdce jí plesalo. A Janinka je měla také ráda. „Pojďte, broučci, pojďte! Mám pro vás práci.“ A oni jí to pěkně dělali a ona jim něco vypravovala a pak - i to se rozumí, že jim něco dala. „A teď si zas jděte! Ale pěkně poslouchat! Pán Bůh má jen poslušné broučky rád.“

A oni zas šli. Broučci se učili létat - ze střížky až k palouku, a přes celý palouk až k dubu, a zas zpátky - a berušky se dívaly, který

dál. A to pak býval hlad, ale to býval hlad! „Maminko, maminko, já mám hlad!“ říkával Broučinek. „Nebudem ještě večeřet? Já jsem už sotva došel.“ - „I počkejte, počkejte, dětičky, až přijde tatínek!“ - „Ale maminko, vždyť my můžeme pak ještě jednou večeřet!“ A tak večeřeli, a když přiletěl tatínek, zas s ním večeřeli, a nic jim to neuškodilo. Ale ty malé hrníčky na vaření musela maminka všechny dát pryč a koupila takové veliké hrnce. Zato jí berušky v kuchyni pomáhaly, a když dělala o dříví, tak jí všichni pomáhali. Jedni sekali, druzí odnášeli a jiní rovnali. To měli dříví až nazbyt! A když se už dost napomáhali, běželi se proběhnout.

A když si jednou tak vyběhli - to bylo hned po snídani - a už byli tam na konci stráně nedaleko potoka, tu viděli takového hezounkého malého broučka: celinký červený se sedmi černými puntíky, a ta krásná očka jako oheň. Seděl na kapradí a díval se na broučky. Broučci se zastavili a dívali se na něho.

„Však já se vás nebojím!“ začal ten brouček. „Vidíte, vy jste svatojánci. Tatínek povídal, že jste hodní. „ - „A kdopak ty jsi? A copak tu děláš?“ - „Já jsem Verunek tamhle ze šípku. Vidíte jej? Já jsem vyprovázel tatínka a teď si odpočívám.“ - „A ty jsi sám? Nemáte víc broučků?“ - „I ještě máme Verunečku. Ale ona je doma u maminky. Pojd’te se na ni podívat.“ A broučci, že půjdou, a šli.

Verunka stála pod šípkem a dívala se. „Maminko, podívejte se, to je svatojánek! Oni se jdou k nám podívat. Kdepak je Verunečka?“ A Verunečka přiběhla - a ta se jim divila! Když ono jich bylo deset! - „A copak se ty, Beruško, necháváš nosit?“ ptala se Verunka. „I oni jsou rádi, že mě mohou nosit. Já jsem tadyhle na nožičku chromá, ale umím také běhat.“ A skočila na zem a běhala.

Verunka šla od jednoho ke druhému, každého pohladila, a když přišla k Broučínkovi, povídal: „Vid’, Broučínku, ty máš očka jako tatínek! A jestlipak byste, broučci, také něco chtěli? - Verunečko, skoč do komory a přines ten věnec! Visí na bidélku.“ A Verunečka skočila, broučci se postavili do řady a maminka je podělovala. To to bylo dobré!

„A jestlipak víte, co to je? To jsou fíky.“ A ještě každému dala a Verunkovi a Verunečce také, a Broučínkovi dala hodně veliký kus. A

tu letěl Verunek. „Tatínku, tatínku, my tu máme broučky!“ - A tatínek byl rád. „To jste hodní, broučci, že jste se k nám přišli podívat. A jestlipak pěkně posloucháte? To musíte. Já vašeho tatínka vidívám a on krásně poslouchá.“ A broučci jedli a pojedli, a že zas půjdou. „Tak jděte a pěkně doma pozdravujte!“ A broučci šli.

To bylo doma povídání! „Tatínku, tatínku, my jsme byli u Verunků v šípku, tam daleko, daleko. Oni vás pozdravují. A něco nám dali, takové to bylo dobré. A jejich maminka povídala, že prý mám, tatínku, očka jako vy, a dala mě takový veliký kus, větší než jim.“ - „Ó, však ne,“ bránili se druzí. „Nám dala také takový kus, a dvakrát.“

„A copak vám to dala?“ - „I takové to bylo sladounké.“ - „Med?“ - „Ne.“ - „Jahody?“ - „Ne.“ - „Třešně?“ - „Ne.“ - „Jak to vypadalo?“ - „Takové to bylo smáčkuté a byl toho věnec.“ - „Tak to byly fíky.“ - „Fíky, fíky, ano, tatínku, fíky, fíky to byly, fíky!“ A broučci byli rádi a maminka byla také ráda a tatínek byl rád, a když to Janinka slyšela, také byla ráda.

„Ale broučci, jestlipak jste se pěkně poděkovali?“ ptala se Janinka. - „Poděkovali? O, my jsme zapomněli.“ - „I to nebylo hezké. Já vám povím: Já vám dám kousek medu, zanesete jej Verunkovi a Verunečce, pěkně poděkujete, a že je všichni pozdravujeme.“ A Janinka jim dala med a tatínek a maminka pěkné pozdravení a broučci to tam zanesli a pěkně to vyřídili.

A měli se rádi. Tatínek svítil a maminka hospodařila, berušky jí pomáhaly a broučci se učili létat. Však už hodně uměli. A byl podzim. Světla ubývalo a zimy přibývalo, a tak tatínek, že už nikam nepoletí. Jenom že se u Janinky všichni sejdou. A sešli se, všech deset broučků i s tatínkem a maminkou, a ti z roští také všichni. To jich tam bylo! A seděli kolem kamen, jedli a pili a povídali o kmotříčce a kmotříčkovi, a jak to bývalo za starých časů, a jak tatínek ponejprv letěl oknem do toho velkého krásného domu tam za městem v zahradách, jak ten na tom lešeníčku kázal: „Aj, poslouchati lépe jest nežli obětovati,“ a jak tatínek pak byl přece neposlušný.

„Nu, broučci, kdypak vy poletíte?“ ptala se Janinka. - „Ó, už brzy, vidíte, tatínku!“ - „I snad, dá-li Pán Bůh, po příštím svatém Janě.“ - „Tak dobře,“ slibovala Janinka. „Dá-li se mně toho Pán Bůh

dočkat, já vás vyprovodím. A starý brouček z roští prorokoval, že letos nebude zlá zima, že to pozoroval na mravencích. A byli rádi. Ještě se pomodlili, a ti z roští spěchali pod dub, ti zpod jalovce Janince na zimu všecko snášeli a rovnali, už to měli, dali pac a pusy - doma to také hned měli, jen ještě:

Podvečer tvá čeládka
co k slepici kuřátka
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

A už leželi a už spali a spali a spali.
Dobře se jim to spalo.

A bylo jaro. Všecko, všecko kvetlo, a ty včely tolik bzučely, a ta tráva byla taková veliká, a ta rosa jako granáty, a ti ptáčci tolik zpívali, a ti cvrčci - ale ti se něco nacvrčeli! A broučci už neměli stání. Brouček a Broučíněk, Broučínínek, a Broučíček, Janoušek, Janínek a Svatojánek. Slunko se teprv klonilo k západu, a už byli před chaloupkou, vznášeli se do povětří, jeden výš než druhý. A když viděli tam od háječku Janinku přicházet, letěli jí naproti a skoro ji nesli.

„Však jsem ráda, že vás mohu, milí broučci, ještě vyprovodit, a pak si už také půjdu. `` Ale broučci tomu nerozuměli. To bylo radosti. Berušky už měly snídaní hotovou, čokoládu a k ní takové smažené věnečky. Pomodlili se a nasnídali se, a že ve jménu Páně poletí.

Broučci se již vznášeli do povětří, ale tatínek, že jim chce ještě něco připomenout. „Milí broučci! Tak vy dnes poletíte a budete lidem svítit. Dobře. Když jsem já takhle ponejprv letěl, napomínal mě tatínek a kmoťříček, abych pěkně poslouchal, sic že zle pochodím. A já jsem přece neposlouchal. Jednou jsem div o život nepřišel a podruhé jsem myslel, že pozbudu rozumu. A kdyby mne sám Pán Bůh nebyl naučil poslouchat, já bych snad podnes nechtěl poslouchat. A proto vám přeji, milí broučci, abych já vám byl výstrahou a aby vás sám Pán Bůh naučil poslouchat.“

Tatínek byl moc pohnutý, Janinka slzela, maminka plakala a berušky se daly také do pláče. A letěli. Ale jen nizoučko a pomalinku, aby mohla Janinka a maminka a Beruška a Berunka a malá Janinka stačit. Tam na vrchu za potokem se rozloučili. Berušky se vrátily a broučci letěli daleko, daleko do širého světa, tatínek v prostředku a broučci kolem něho.

„Jen se nebojte!“ učil je tatínek. „Pěkně sviňte a nic se vám nestane. - Tady je chaloupka hajného. Však ho někdy uvidíte. Nosí tašku přes rameno a na hlavě klobouk s perem. Vidíte, tady jsou ty vinice, kde roste víno, co nám posílává Janinka. Teď tu hrozny nejsou, ty bývají až k podzimu, ale víno už kvete. Vidíte, to krásně voní!“

A letěli a letěli. Broučků všady plno, jen se míhali a „Zdař Bůh! Zdař Bůh!“ A tatínek také: „Zdař Bůh!“ a Broučínek také: „Zdař Bůh!“ a Broučínínek také a Brouček a Broučiček a Janoušek a Janínek a Svatojánek: „Zdař Bůh! Zdař Bůh!“

„Vidíte, tady začínají zahrady, a ta veliká krásná stavení jsou letohrádky. Já svítívám tadyhle v té zahradě. Ale dnes poletíme nejdříve oknem tam do toho velikého domu. To musíme tady přes město. Vidíte, to jsou věže, a tady právě pod námi, to je kašna, lev do ní plije vodu - však se někdy na něj podíváme.“

A letěli. Za městem v krásné zahradě u cesty veliký krásný dům, okna náramně veliká a dveře dokořán otevřené, a do těch dveří vcházejí pořád lidé, staří i mladí, hoši i děvčata. Broučci se nerozmýšleli - to okno nade dveřmi bylo otevřeno - vletěli tam, sedli si dole na rám a dívali se. Od stropu dolů visely tři velikánské svícny a krásně svítily. Dole na zemi byly lavice už plné lidí. Každý měl před sebou dvě knihy a tu jednu si hned otevřel.

Tu jeden vystoupil na takové lešeníčko, takový mlad'ouneký pán s jasnými hedvábnými vlasy. Tatínek nechtěl ani očím věřit. „Je to on, či není to on?“ A byl to on, ten bělohavý Pavlíček. Ach, to měl tatínek radost! A že budou zpívat. A zpívali, a jak krásně. Pak se Pavlíček modlil: Že jsou nestateční lidičkové a že byli neposlušní a nemilosrdní, aby jim to Pán Bůh pro milého Syna svého odpustil a svým Duchem aby je posvětil.

Potom otevřel tam na stolečku velikánskou knihu a četl z ní:

„Blahoslavení milosrdní, nebo oni milosrdenství dojdou.“ A když si sedli a dávali pěkně pozor, začal jim vypravovat, jaký on býval rozpustilý a nemilosrdný chlape. Jednou navečer, když si v zahradě hráli, že viděl letět svatojánského broučka. Hned strhl z hlavy klobouk a ze vsí síly jím po milém broučkovi praštil. A že si z toho pranic nedělal. Ale maminka že se na něho upřeně podívala. Neříkala však nic. V noci pak měl sen. Zdálo se mu, že bylo už ráno a že ho maminka přišla budit. Jeho klobouček držela v ruce. „Podívej se, Pavlíčku, copak je to tady na tvém kloboučku?“ A když se podíval, bylo to broučkovo křídélko. „Pavlíčku, kdepak se tady to křídélko vzalo?“ - „Víte, maminko, já jsem včera tím kloboučkem hodil po svatojánském broučkovi.“ „Ano, já vím, ale teď se podívej, tys ho zabil! Pán Bůh ho stvořil, aby nám v noci pěkně svítil, a jen považ, tys ho zabil! To by ti mělo projít?, Blahoslavení milosrdní, nebo oni milosrdenství dojdou.’ Tys byl nemilosrdný, tys broučka zabil, a proto nedojdeš milosrdenství.“ On, že se dal do pláče, ale maminka ho nechala a šla od něho pryč. A plakal, až se probudil. Tu však viděl, že je ještě noc a že to byl sen. Ale ráno se hned šel podívat na klobouček a to křídélko tu opravdu leželo. Ó, to že mu toho bylo líto! A to slovo boží: „Blahoslavení milosrdní, nebo oni milosrdenství dojdou“, že mu v paměti uvázlo a Duch svatý že mu od té doby už často ukázal, že je přece ještě a často nemilosrdný. A tak aby si všichni tu svou nemilosrdnost připomenuli a pokořili se a nikoho neodsuzovali a nezatracovali, ale když se Pán Bůh k nim má tak milosrdně, že jim pro milého Syna svého všechny hříchy odpouští, aby jemu kvůli byli ke všem a ke každému milosrdní.

A když to tatínek poslouchal, dal se do pláče. A tam v první lavici, nedaleko lešeníčka, seděla velká, silná paní, trochu již přisehnutá, a ty kaštanové kadeře jí docela zbělely, a vedle ní seděla krásná, krásná panna, a ony obě také slzely. A bylo Amen a modlili se a zpívali, a když zpívali, Pavlíček se podíval na to okno nade dveřmi a tam dole na rámu sedělo osm broučků, sedm mladých a ten osmý Brouček. To byl Pavlíček asi rád! A vycházeli a dávali u dveří něco na talíř, až to cinkala. A broučci také letěli.

„Pojďte, pojdte, až zas někdy jindy! Teď musíme pěkně svítit.“

A letěli do té zahrady u toho pěkného domu a zůstali tam všichni. Tatínek myslel, však že tam světla nazbyt ještě není. A svítili a svítili, celou noc krásně svítili, a když začali kohouti kokrhát, povídal tatínek: „Slyšíte? To kokrhají kohouti, že už bude den, a vidíte, tamhle se už nebe rdí. Poletme raději domů!“ A letěli domů.

Maminka a Janinka a Beruška a Berunka a malá Janinka už na ně čekaly. „Vítáme vás, vítáme vás! Jakkak jste se měli?“ - „I dobře jsme se měli. Ale maminko, to máme hlad!“ - „Nu tak pojd'te, pojd'te k večeři!“ A pomodlili se a navečeřeli se, a když čekaly, že jim broučci budou vypravovat, oni na to: „Ale maminko, to se nám chce spát!“

A tak aby si šli lehnout. A sotvaže ulehli, už spali a spali.

„Jakkak to přece s nimi chodilo?“ ptala se maminka. „Nebáli se?“ - „I toto! Oni jsou jinší reci, nežli jsem byl já.“ Maminka se smála. „A víš proč?“ - „Pročpak?“ - „Proto, že tys býval vždycky sám, a jich je hromadu.“ - „Však já jsem rád, že jich máme hodně.“ A byli rádi. A sotvaže sluníčko začalo zapadat, už zas byli broučci na nohou a letěli a svítili a svítili a nic se nebáli a nic se jim nestalo.

A tak pořád svítili a poslouchali.

Když tak jednou po snídani právě chtěli zas letět, vzkázala jim Janinka, aby se k ní všichni přišli podívat. A tak se šli hned všichni k ní podívat. U háječku pod skalou vřes červeně a bíle rozkvetlý, a v tom vřesu mech jako samet, a v tom mechu na samé skále krásná, krásná chaloupka. A ty dveře se tak svátečně leskly, a ta okénka se tak slavnostně třpytila, a Janinka ležela na lůžku všecka sváteční, a všecko, jako by měla veliký svátek. Dvanáct židlí kolem lůžka. „Vítám vás, broučci a berušky, vítám vás. Pojd'te si tadyhle sednout,“ vítala je Janinka a krásně se na ně usmívala. „Vy, tatínku a maminko, sedněte si tady ke mně.“

Broučci byli celí udivení, ale maminka už měla oči plné slz. A když se usadili, sedla si Janinka na lůžku. „Milí broučci a berušky, a ty můj Broučku a Beruško, to jste hodní, že jste se přišli ještě ke mně podívat. Pán Bůh mně zjevil, že se dnes ráno z tohoto světa odeberu, a já bych se ráda s vámi rozžehkala.“

Tatínek a maminka a berušky už plakali, ale broučci jako by tomu nechtěli věřit. Vždyť byla Janinka taková silná a zdravá! - „Já jsem

vás všechny měla ráda a modlívala jsem se, aby vás Pán Bůh naučil poslouchat. Teď už tady nebudu, ale Pán Bůh vás bude i nadále učit poslouchat. Jen se mějte rádi a hleďte si každý svého! Nedostatek nebudete mít nikdy v ničem žádný. A kdyby ty ses, milá Beruško, s tou chromou nožičkou nevdala, tak tady ta má chaloupka bude tvá, abys měla kde zůstat. Když pak umřu, pochovejte mě tadyhle v mechu hned pod okny. Teď mně ještě jednou podejte každý ruku!“

Tu se teprv dali broučci do náramného křiku. - „Broučci, copak vy nechcete poslouchat?“ - „Ach, my chceme poslouchat, ach, my budeme poslouchat, jenom nám neumírejte!“ - „Tak, když vy chcete poslouchat, chcete, abych já byla neposlušná? Pán Bůh mně všechny hříchy odpustil, a když si mě nyní chce vzít, měla bych nechtít? Nic neplačte, jenom pěkně poslouchajte!“ A když byla ještě každého políbila, položila se naznak a pokojně ležela, všechna sváteční. „A nezesláby oči její, aniž síla odešla od ní.“

A když tak pokojně ležela, tu jako by jí ještě něco napadlo. „Broučku!“ - A tatínek se k ní naklonil. „Tam na dvůr v komoře jsem tomu broučkovi kováříkovi něco uchystala. On mi často posluhoval. Ať si pro to přijde! Že ho pozdravuju a děkuju mu.“ Pak oči zavřela a víckrát neotevřela.

Ach, ti broučci už Janinku neměli. Ti se naplakali! Pak vykopali před okny v mechu hrobeček, zaplakali, Janinku do něho pěkně uložili a třetí den tam kvetla chudobička bílá jako mléko s kraječkem jako krev červeným. To, že Janinka zůstala pannou.

„Kováříku!“ volal tatínek na toho černého brouka, když ho poprvé potkal. „Janinka umřela. A něco ti tam v komoře uchystala, máš si pro to přijít. Ale je toho mnoho, musíš si vzít kolečko.“ A kovářík si pro to přijel s kolečkem, ale nemohl to najednou uvést - hrách a kroupy a čočku a mouku a krupici a máslo, a celé jedno zrnko vína. Musel přijet ještě jednou a ještě jednou. Ten byl rád! Ale pak se dal do pláče: „Ach, kde já zas takovou paní najdu!“ A jel svou cestou a radoval se a plakal.

A broučci se měli rádi a poslouchali. Svítili a svítili, berušky doma hospodařily, a neměli nikde v ničem žádný nedostatek, ale ve všem všudy veliký dostatek. A když broučci jednou hned po slunce západu

přiletěli do té zahrady u toho pěkného domu, ó, tam dole, to bylo shonu! Služky sem a služebníci tam, a tam nahoře, to bylo světel! A takový dlouhatánský stůl a kolem něho plno paní a pánů. A tam na horním konci seděla ta krásná, krásná panna s krásným věnečkem na hlavě a vedle ní takový krásný voják se zlatým límcem. A ten kaštanový Fréda tam také byl a měl také zlatý límec. A ten bělohlavý Pavlíček tam také byl. Byl všecek černý a měl v dírcce u knoflíku tři běloučné chudobičky.

„Broučci, podívejte se! Zde mají, myslím, svatbu,“ povídal tatínek a ohlížel se po zlatohlávkovi. A opravdu, zlatohlávek seděl se založenýma rukama tam navrchu na pootevěřených dveřích. „Zlatohlávku, vid’ to zde mají svatbu!“ - „I bodejťže mají! Vidíš tamhle nevěstu s tím krásným věnečkem! To je Elinka.“ - „A kohopak si bere?“ - „I toho pána vedle s tím zlatým límcem. Pane, to je pán!“ A tatínek byl rád, ale -že musejí svítit.

A svítili a svítili.

A byl podzim. Světla ubývalo a zimy přibývalo, a tak broučci, že už nikam nepoletí. Jenom ještě pozvali všechny ty broučky z roští. A oni přišli a sedli si kolem kamen a jedli a pili a povíдали si. Ale ten starý brouček z roští prorokoval, že bude zlá zima, že to pozoroval na mravencích, a oni že mají jaksí málo dříví. „I my ho máme hromadu,“ povíдалa maminka. „Od loňska nám ho hromadu zbylo a letos jsme dělali celé léto o dříví. My bychom vám ho mohli trochu dát.“ A tatínek, že ano, a broučci všichni, že ano, a tak se pomodlili a rozloučili, a že se právě ještě udělal pěkný den, nosili broučci tam pod dub dříví. Hodně jim ho tam zanesli. Pak si už jen všecko snesli a urovnali, všecko uvnitř i zevnitř mechem ucпали - už to měli - a ještě se pomodlili:

Podvečer tvá čeládka
co k slepici kuřátka
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

Pac a pusu, a už leželi a už spali a spali a spali.

A byla zima. Ach, to byla zima, zlá zima. Potoky zamrzly až na dno, ptáci padali z povětří - mrzlo, až se jiskřilo. Ach, ti broučci pod jalovcem, jestli oni to vydrží? - Necht'. Však jestli zmrznou, oni poslušně zmrznou.

A bylo jaro. Všecko, všecko kvetlo, ale pravšecko, a tam pod jalovcem kvetlo dvanáct chudobíček, devět bělounkých jako mléko a tři s kraječkem jako krev červeným. Však tam kvetou podnes.

<http://atheneum.zde.cz>

